

Γ'. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

1. ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Το χρήμα αντικατέστησε το ανταλλακτικό σύστημα και διευκολύνει και διευρύνει τις οικονομικές σχέσεις. Σήμερα με τις επιταγές και τις πιστωτικές κάρτες οι συναλλαγές είναι πολύ πιο εύκολες.
- Βοηθά στην επέκταση των επιχειρήσεων, δίνει δύναμη στα κράτη, διευκολύνει τη ζωή του ανθρώπου, όταν γίνεται καλή χρήση. Αντίθετα, η κακή χρήση οδηγεί σε αντικοινωνική συμπεριφορά, απώλεια της αξιοπρέπειας ή σε φιλαργυρία.
- Το χρήμα ελκύει τους νέους.
- Εξ αιτίας του χρήματος, τη θέση αξιών, όπως η ανθρωπιά, το φιλότιμο, η τιμή πήραν η απανθρωπιά, η ιδιοτέλεια, η διαφθορά, η αχαριστία, η δολοπλοκία, η απληστία.
- Το χρήμα είναι υποκατάστατο της ευτυχίας;
- Η οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας είναι βασική προϋπόθεση για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την κοινωνική ευημερία. Είναι, ακόμη, πηγή ισχύος.
- Στην Ελλάδα δεν υπάρχει ικανοποιητική οικονομική ανάπτυξη.
- Αίτια για την οικονομική δυσπραγία είναι:
 - α. Δάνεια από το εξωτερικό που χρεώνουν και αποδυναμώνουν την οικονομία μας και προκαλούν οικονομική εξάρτηση.
 - β. Υψηλές στρατιωτικές δαπάνες, λόγω προστριβών με την Τουρκία
 - γ. Χαμηλή παραγωγικότητα στη βιομηχανία και περιορισμένες εξαγωγές.
 - δ. Αδιαφορία επενδυτών. Απουσία επιχειρηματικής δράσης.
 - ε. Πόλεμος και διεθνής οικονομική κρίση.
 - στ. Ανεργία, που οφείλεται και στην αθρόα είσοδο μεταναστών, που παίρνουν τις δουλειές των Ελλήνων. Η απασχόλησή τους ρίχνει τον πληθωρισμό, αλλά τα χρήματά τους τα στέλνουν στις πατρίδες τους.
 - ζ. Δε γίνονται δημόσια αναπτυξιακά έργα.
 - η. Φθίνουν η γεωργία και η κτηνοτροφία και το εμπόριο, δε γίνεται εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου (από έλλειψη κατάλληλης υποδομής), ενώ δεν αξιοποιείται σωστά ο τουρισμός (καθυστέρηση της αναβάθμισης της υποδομής και της σωστής προβολής της χώρας).

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

θ. Υπάρχει έλλειψη βαριάς βιομηχανίας και εκμετάλλευσης της υδατοκίνησης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

ι. Η παγκοσμιοποίηση.

ια. Η εισαγωγή του ευρώ.

Συνέπειες της οικονομικής ύφεσης:

- Τα μαγαζιά δε δουλεύουν. Κρίση στην αγορά.
 - Απενεργοποίηση της εργατικής νομοθεσίας, που προστατεύει τον εργαζόμενο.
 - Οι οικογένειες αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και να πληρώσουν τα έξοδα σπουδών των παιδιών τους, με συνέπεια πολλά παιδιά να μένουν αμόρφωτα και χωρίς εφόδια.
 - Μείωση εθνικού εισοδήματος.
 - Αύξηση του ελλείμματος ισοζυγίου πληρωμών.
 - Εφαρμογή μέτρων λιτότητας. Μείωση των αποδοχών των εργαζομένων.
 - Δεν επιδοτούνται η έρευνα, τα έργα υποδομής, οι αγρότες, ο τουρισμός.
 - Παραγκωνίζεται η περιφέρεια αναπτυξιακά, με συνέπεια την αύξηση της αστυφιλίας.
 - Οι μισθοί μένουν σταθεροί και χαμηλοί, οι συντάξεις είναι της πείνας.
 - Μισθοί και συντάξεις είναι πολύ κατώτερες από των χωρών της Ε.Ε.
- Η εισαγωγή του ευρώ πλούτισε ορισμένους, φτώχυνε τους περισσότερους.

Θετικά της εισαγωγής του:

- Διευκολύνονται οι συναλλαγές με τα μέλη της Ε.Ε.
- Είναι νόμισμα σταθερό και ισχυρό. Ανταγωνίζεται το δολάριο.
- Μειώνει την πιθανότητα οικονομικού πολέμου.

Αρνητικά της εισαγωγής του:

- Ανατιμήσεις, ακρίβεια, λόγω των στρογγυλοποιήσεων προς τα πάνω και της εκμετάλλευσης από τους εμπόρους της άγνοιας των καταναλωτών και της δυσκολίας των Ελλήνων να προσαρμοστούν στο νέο νόμισμα.
- Οι έμποροι δε δυσκολεύτηκαν να εξοικειωθούν με το ευρώ.
- Με το ευρώ όλα έχουν χάσει την αξία τους, αδειάζει η τσέπη μας, τα αγαθά ακριβαίνουν.
- Ανεργία. Κανένας σχεδόν δεν ασκεί το επάγγελμα που σπούδασε.
- Κάμψη της τουριστικής κίνησης, λόγω αυξήσεων στις παροχές των τουριστικών υπηρεσιών.
- Το κράτος δεν μπορεί να ελέγξει την αγοραστική δύναμη του ευρώ, ούτε να κάνει υποτίμηση.
- Αυξήσεις στα κέρδη των τραπεζών.
- Αύξηση του πληθωρισμού.
- Η Πολιτεία αδιαφορεί για τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Πολλοί αναγκάζονται, για να τα βγάλουν πέρα, να καταφεύγουν σε δεύτερη δουλειά ή στο δανεισμό.
- Οι κοινωνικές παροχές του κράτους είναι αναντίστοιχες προς τα έσοδά του.
- Το τραπεζικό σύστημα χωλαίνει:
- Χαμηλά τα επιτόκια καταθέσεων, υψηλά τα επιτόκια δανεισμού.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Εξαπάτηση πελατών στα «μικρά γράμματα» των συμβολαίων.
- Παραπλανητικές διαφημίσεις για πιστωτικές κάρτες και δάνεια.
- Αδυσώπητη και σκαιά συμπεριφορά απέναντι στους δανειολήπτες. Οι τράπεζες βγάζουν το ακίνητά τους στον πλειστηριασμό, για να εισπράξουν τα δάνεια.
- Η Ελλάδα είναι χώρα του τζόγου και της παραοικονομίας.
- Η γεωργία και ο εμπορικός στόλος είναι σημαντικές πηγές πλούτου για την Ελλάδα.
- Οι αγρότες καθυστερούν πολύ να πληρωθούν από το κράτος. Μείωση της αγροτικής παραγωγής.
- Όλοι οι τομείς της οικονομίας χρειάζονται τον κατάλληλο προγραμματισμό για την ανάπτυξή τους.
- Στον πρωτογενή τομέα δεν υπάρχει ανάπτυξη, σχεδιασμός, προγραμματισμός.
- Στο δευτερογενή, από λανθασμένη οικονομική πολιτική, δεν ενισχύονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που είναι ο κορμός της ελληνικής οικονομίας, με αποτέλεσμα να έχουν προβλήματα επιβίωσης, να οδηγούνται στην υπερχρέωση ή και να κλείνουν.
- Χαμηλό το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων. Υπάρχουν πολλοί άστεγοι και λίγοι αυτοί που σπαταλούν χρήματα. Το Χρηματιστήριο γκρέμισε τα όνειρα Η πτώση του οφείλεται και στην παγκόσμια οικονομική ύφεση.
- Η ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων θα επιβαρύνει για πολλά χρόνια τον Έλληνα φορολογούμενο.
- Πολλές ελληνικές βιοτεχνίες κλείνουν, επειδή προτιμάμε ξένα προϊόντα.
- Η Πολιτεία δεν ελέγχει τους ιδιοκτήτες ακινήτων και τους επιτρέπει να αυθαιρετούν σε βάρος των ενοικιαστών.
Κάθε χρόνο αυξάνεται το ενοίκιο κατά 5%. Καλύτερα να αγοράσεις σπίτι παρά να νοικιάσεις.

β. Προτάσεις

- Να ληφθούν μέτρα για τη μείωση των τιμών σε βασικά είδη διατροφής και ρουχισμού.
- Αυστηροί έλεγχοι στα καταστήματα. Ανάρτηση πίνακα τιμών. Να έχουν όλοι τα ίδια ποσοστά κέρδους. Εξίσωση των τιμών.
- Δημιουργία ειδικών γραφείων παραπόνων. Ίδρυση και στην επαρχία παραρτημάτων του Ινστιτούτου Καταναλωτών.
- Καταπολέμηση πληθωρισμού, αισχροκέρδειας.
- Στρογγυλοποίηση των τιμών προς τα κάτω.
- Αντικατάσταση των κερμάτων με χαρτονομίσματα. Κοπή μεγαλύτερων κερμάτων. Κυκλοφορία χαρτονομισμάτων των 1,5 και 3 ευρώ.
- Επανάδρυση της Δημόσιας διοίκησης. Βελτίωση των υπηρεσιών της. Πάταξη της γραφειοκρατίας, κυρίως στις εξαγωγές, και της ανευθυνότητας.
- Περιορισμός στις προσλήψεις δημοσίων υπαλλήλων. Καλύτεροι μισθοί.
- Πάταξη της φοροδιαφυγής, φοροκλοπής. Δίκαια φορολογία. Φοροαπαλλαγές στους φτωχούς.
- Μπλοϊκοτάξ στα ακριβά προϊόντα. Προβολή της ακρίβειας από τα Μ.Μ.Ε.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Οι πολίτες να αποβάλουν την παθητική και άβουλη στάση.
- Η νέα γενιά να αγωνιστεί για ποιοτική ζωή.
- Μείωση τόκων, δανείων και φόρων. Μείωση φόρων ακίνητης περιουσίας. Αυστηρότερος έλεγχος των τραπεζών. Να δίνουν πιο εύκολα δάνεια και με διαφάνεια.
- Λύση στο πρόβλημα των πανωτοκίων, για να μη χάνουν οι δανειολήπτες τα σπίτια τους.
- Οι πολίτες να ιεραρχούν τις ανάγκες τους, για να μην καταφεύγουν στον τραπεζικό δανεισμό.
- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός της βιομηχανίας. Στήριξη της ναυτιλίας. Βελτίωση των ναυπηγείων.
- Δημιουργία θέσεων εργασίας. Προσλήψεις με αξιοκρατία. Πρόβλεψη να υπάρχει ένας τουλάχιστον εργαζόμενος σε κάθε οικογένεια.
- Εξειδίκευση και σωστή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Κονδύλια για την επιμόρφωση των απολυμένων, πρόβλεψη για την απασχόλησή τους σε άλλους τομείς εργασίας.
- Προτεραιότητα στην εργασία για τους Έλληνες και όχι για τους ξένους.
- Αυστηρότερος έλεγχος των μεταναστών.
- Αύξηση μισθών, επιδομάτων, συντάξεων, ώστε να πλησιάσουν στα ευρωπαϊκά επίπεδα. Μείωση των βουλευτικών αποζημιώσεων για την εξασφάλιση κονδυλίων.
- Ενίσχυση των απόρων και των πολυτέκνων. Δωρεάν μεταφορά τους. Βελτίωση των κοινωνικών παροχών.
- Αποκέντρωση της οικονομίας και διαρθρωτικές αλλαγές.
- Βελτίωση της αγοράς, ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, προώθηση της κοινωνίας της πληροφορίας.
- Κίνητρα για ανάπτυξη των περιφερειών που παρουσιάζουν υστέρηση.
- Κρατικές επενδύσεις στην ενέργεια.
- Οι πολιτικοί και προσωπικά ο πρωθυπουργός να ρίξουν το βάρος στην οικονομία.
- Ριζική αλλαγή πολιτικής απέναντι στο τζόγο.
- Βελτίωση της παραγωγής με επιδότηση της Ε.Ε.
- Εργοστάσια και υποδομή για την αξιοποίηση του ορυκτού μας πλούτου και την επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων.
- Βελτίωση των τουριστικών υπηρεσιών. Ανάπτυξη των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Αύξηση των ανταλλαγών και της συνεργασίας με τις βαλκανικές χώρες.
- Σύνδεση του σχολείου με την παραγωγή, με τη συνδρομή και του ΣΕΠ. Δωρεάν παιδεία, που να δίνει νέο ήθος και επαγγελματική νοοτροπία στους εργαζόμενους. Κονδύλια στην εκπαίδευση και στην εξειδίκευση.
- Αύξηση της παραγωγικότητας και της παραγωγής στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.
- Παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Έλεγχος των δημοσίων δαπανών. Αύξησή τους για την επιμόρφωση των νέων.
- Οι έχοντες να βοηθήσουν τους φτωχούς, ώστε να εξαλειφθεί η πείνα.
- Χρήση των ολυμπιακών κονδυλίων για την αναμόρφωση της Ελλάδας.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Μείωση των στρατιωτικών δαπανών.
- Ενίσχυση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Μείωση της φορολογίας τους.
- Εναρμόνιση του τραπεζικού μας συστήματος με αυτό της Ε.Ε.
- Έλεγχος της τήρησης των νόμων από τις τράπεζες. Περιορισμός της διαφήμισης των δανείων. Ενημέρωση των πολιτών για τους όρους των δανείων.
- Ελεγκτικοί μηχανισμοί σε κάθε τομέα της οικονομίας. Βαρύτατα πρόστιμα στους παραβάτες.
- Προσπάθεια να αυξηθούν τα έσοδα της χώρας και να μειωθούν τα έξοδα.
- Η Ελλάδα να παραδειγματιστεί από τις άλλες χώρες που αντιμετώπιζαν ανάλογα προβλήματα, όπως π.χ. η Γαλλία (σταθεροποίηση τιμών, μείωση φόρων, αποταμίευση, κρατική πρόνοια), για να αποκτήσει ισχυρή οικονομία και μαζί το διεθνή σεβασμό.
- Προσπάθεια για σύγκλιση της οικονομίας μας με των άλλων χωρών της Ε.Ε.
- Μείωση σπατάλης, αποταμίευση χρημάτων, για να λυθεί το ασφαλιστικό.

2. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

α. Επιστημάνσεις

- Το φορολογικό σύστημα της χώρας μας έχει προβλήματα.
- Το κράτος χάνει χρήματα.
- Ο φορολογούμενος δεν εξυπηρετείται σωστά.
- Οι εφορίες εμπνέουν φόβο στους πολίτες αντί για σεβασμό.
- Οι πολίτες, όταν καθυστερούν τις πληρωμές τους, πληρώνουν πρόστιμο και τόκους, το κράτος όμως όχι.
- Χρηματισμός υπαλλήλων Δ.Ο.Υ. για παραβλέψεις, συγκαλύψεις, επιταχύνσεις.
- Έξαρση της παραοικονομίας (π.χ. στις λαϊκές πωλούν εμπορεύματα χωρίς άδεια γύφτοι και ξένοι.)
- Ευθύνη των φορολογουμένων που αποκρύπτουν εισοδήματα και φοροδιαφεύγουν.
- Οι βουλευτές στον προεκλογικό τους αγώνα ξεδεύουν τεράστια ποσά σε σύγκριση με τα εισοδήματα που δηλώνουν.
- Οι Έλληνες βιοτέχνες οδηγούνται σε χρεωκοπία.

β. Προτάσεις

- Πάγιο φορολογικό καθεστώς.
- Σεβασμός σε νόμους και δικαιώματα. Καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης.
- «Πόθεν έσχες» για όλους.
- Οικονομική ενίσχυση των βιοτεχνών.
- Επιβολή υψηλότερων φόρων στα εισαγόμενα προϊόντα.
- Ενημέρωση των καταναλωτών, για να προτιμούν τα ελληνικά προϊόντα.
- Να ελεγχθούν τα κυκλώματα παραοικονομίας.
- Δίκαιη φορολόγηση.
- Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

3. ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

α. Επισημάνσεις

- Η φοροδιαφυγή είναι μάστιγα για τον τόπο τα τελευταία χρόνια.
- Πιο συνεπείς στις φορολογικές τους υποχρεώσεις οι μισθωτοί σε σχέση με τους επαγγελματίες και τους βιομηχάνους.

β. Προτάσεις

- Δημιουργία μόνιμου και δίκαιου φορολογικού συστήματος.
- Αυστηρές ποινές στους παραβάτες.
- Αναδιοργάνωση, εκσυγχρονισμός των φορολογικών υπηρεσιών.
- Συνεχής εγρήγορση των πολιτών για αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής των επαγγελματιών.
- Οι πολιτικοί να ρίξουν το βάρος στην οικονομία.
- Να δίνονται ευκαιρίες σε ανθρώπους που χρεωκοπούν ή χρωστούν στο δημόσιο.

4. ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Οι Νεοέλληνες έχουν μανία με τον τζόγο και τα τυχερά παιχνίδια. Έτσι εξηγείται και η ενασχόληση με το χρηματιστήριο.
- Ο παίχτης σκοπεύει στο κέρδος και το θεοποιεί. Η αρχή γίνεται με μικροποσά.
- Κυρίαρχη είναι η άποψη ότι το χρήμα φέρνει την ευτυχία.
- Η αληθινή χαρά όμως είναι στην αγάπη, στον έρωτα, στη φιλία.
- Το πρότυπο που κυριαρχεί είναι του εύκολου πλουτισμού. Αυτό επηρεάζει κυρίως τα ήθη και τα πάθη των νέων. Έτσι οδηγούμαστε σ' ένα κλίμα κοινωνικής παθογένειας.
- Δημιουργούνται πολύπλοκα κυκλώματα παραοικονομίας, τοκογλυφίας, γύρω από τα καζίνα και τις λέσχες. Ανθεί η εγγληματικότητα.
- Το κράτος αρκείται σε ρόλο παρατηρητή. Γιατί το κράτος δίνει άδεια λειτουργίας;
- Το φαινόμενο της παραοικονομίας εντείνεται σε περιόδους οικονομικής ύφεσης.
- Η εξάρτηση που επιφέρει η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια προκαλεί προβλήματα στην προσωπική και κοινωνική ζωή των ανθρώπων (διαλυμένες οικογένειες, χαμένες περιουσίες).
- Είναι ασαφής η διάταξη του νόμου που δε διαχωρίζει τα ψυχαγωγικά, τεχνικά παίγνια από τα τυχερά.
- Τα «Internet café» μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες διαδικτύου αλλά όχι παιχνίδια, που είναι πηγή αισχροκέρδειας γι' αυτά τα μαγαζιά.
- Στα καζίνα δεν καταργήθηκαν τα φρουτάκια και ο τζόγος.
- Πλήγμα για την ελληνική μουσική η πειρατεία στα CD.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

β. Προτάσεις

- Να πάψει η διαφήμιση τυχερών παιχνιδιών. Τα ΜΜΕ να επισημαίνουν στις ολέθριες συνέπειες του τζόγου. Το θέμα να συζητείται στην οικογένεια και στο σχολείο και να αναφέρεται στα σχολικά βιβλία.
- Αυστηρός έλεγχος της αστυνομίας για αποφυγή παρανομιών.
- Έλεγχος στους παίκτες.
- Το θέμα να απασχολήσει τους πολιτικούς.
- Οι νόμοι να αποσαφηνίζουν τις κατηγορίες παιγνίων, τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται, με βάση τα διεθνή δεδομένα.
- Όριο ηλικίας για τα τυχερά παιχνίδια.
- Συλλήψεις και τιμωρία των πειρατών. Κατάσχεση των πειρατικών CD.

5. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

α. Επισημάνσεις

- Το φυσικό περιβάλλον είναι απαραίτητο για τη ζωή. Η φύση, πηγή έμπνευσης, δαμάζει τα πάθη και τα ένστικτα και αποκαθιστά την ψυχική μας ισορροπία.
- Ο άνθρωπος δε σέβεται το περιβάλλον και το καταστρέφει ασυλλόγιστα.
- Η καταστροφή του απειλεί τον άνθρωπο με εξαφάνιση.
- Η συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στη φύση είναι αλαζονική και αδιάφορη.
- Ο πλανήτης μας κινδυνεύει.

Αιτίες της καταστροφής του:

- Αύξηση πληθυσμού. Αστυφιλία
- Υπερεκμετάλλευση φυσικών πόρων. Υπεραλίευση θαλασσών. Παράνομο ψάρεμα.
- Ενεργειακή σπατάλη. Μη χρήση ήπιων μορφών ενέργειας.
- Η τεχνολογία, που ανέτρεψε τη σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Η υψηλή βιομηχανική παραγωγή. Η καταναλωτική μανία.
- Έλλειψη μελέτης για βιομηχανικές ζώνες.
- Το οξύ κυκλοφοριακό πρόβλημα.
- Πυρηνικές δοκιμές και ατυχήματα. Ραδιενεργά σκουπίδια.
- Εκρήξεις ηφαιστειών.
- Πόλεμοι. Όπλα μαζικής καταστροφής.
- Απόβλητα εργοστασίων, πλοίων, πετρελαιοκηλίδες.
- Καυσαέρια αυτοκινήτων, κεντρικών θερμάνσεων και εργοστασίων.
- Λύματα και σκουπίδια. Χωματερές. Οι κάδοι σκουπιδιών που ξεχειλίζουν είναι εστίες μικροβίων.
- Τα πλαστικά και το αλουμίνιο που σαπίζουν στις χωματερές παράγουν επικίνδυνα αέρια.
- Η περιορισμένη ανακύκλωση, λόγω έλλειψης υποδομής, ενδιαφέροντος των δήμων και ενημέρωσης των πολιτών.
- Παράνομα νεκροταφεία αυτοκινήτων και πλοίων.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Εμπρησμοί ή καταστροφή δασών. Οικοπεδοποίησή τους. Καταστροφή υγροβιότοπων. Λαθροθηρία, αλλά και το νόμιμο κυνήγι.
- Φυτοφάρμακα, λιπάσματα, εντομοκτόνα, χημικά, σπρέι.
- Μεταλλαγμένα τρόφιμα.
- Αναρχη δόμηση. Έλλειψη πρασίνου. Αμετρη υλοτόμηση. Εκχερσώσεις και απαλλοτριώσεις για χτίσιμο βιομηχανιών.
- Τουρισμός, μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, λιμάνια.
- Οικονομικά συμφέροντα, απληστία, δίψα για το κέρδος Άγνοια, αδιαφορία πολιτών και πολιτείας. Ανθρώπινα λάθη. Έλλειψη παιδείας, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και συνείδησης.
- Κλιματιστικά.
- Ηχορύπανση.
- Λατομεία.
- Η δημιουργία τεχνητών λιμνών, η αποξήρανση φυσικών λιμνών, το μπάζωμα των ρεμάτων, υπεράντληση νερού από λίμνες και ποτάμια για άρδευση.
- Οι ιχθυοκαλλιέργειες.
- Η συνεχής ανοικοδόμηση που αλλοιώνει τον παραδοσιακό χαρακτήρα νησιών, οικισμών, γεφυριών.
- Οι βιομηχανικές χώρες που χρησιμοποιούν σαν «σκουπιδοτενεκέ» τον υπόλοιπο κόσμο.

Συνέπειες:

- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- Η φύση εκδικείται, παράδειγμα το Τσέρνομπιλ.
- Αλλαγές κλίματος, αύξηση της θερμοκρασίας της γης.
- Αφύσικα καιρικά φαινόμενα.
- Μόλυνση αέρα, υδάτων, θάλασσας, εδαφών, νέφος. Καταστροφή υπεδάφους. Ανθυγιεινές τροφές, λόγω καταστροφής του υπεδάφους.
- Μετάπτωση γεωργικών εκτάσεων σε ερήμους.
- Καταστροφή θαλάσσιου πλούτου.
- Τρύπα του όζοντος, όξινη βροχή. Φαινόμενο θερμοκηπίου. Λιώσιμο των πάγων.
- Πλημμύρες, ξηρασίες, κατολισθήσεις, διάβρωση ακτών.
- Καταστροφή δασών, καταστροφή χλωρίδας – πανίδας, αύξηση θανάτων.
- Καταστροφή ιστορικών μνημείων (γυψοποίηση).
- Προβλήματα στην τροφική αλυσίδα και στο οικοσύστημα.
- Τρόφιμα με ορμόνες, τρελές αγελάδες.
- Προβλήματα στην υγεία και στην οικονομία. Εξασθένηση του ανοσοποιητικού μας συστήματος
- Γενετικά προβλήματα.
- Ο άνθρωπος είναι δυστυχής, γιατί ζει σε δυσαρμονία με το φυσικό περιβάλλον.
- Εξάντληση των φυσικών αποθεμάτων. Μείωση πρασίνου.
- Απαράδεκτη αισθητική των πόλεων.
- Οι βιολόγοι επισημαίνουν ότι η Μεσόγειος θα γίνει νεκρή θάλασσα.
- Οι διεθνείς οικολογικές οργανώσεις (Greenpeace, WWF) αντιδρούν με δυναμικές ενέργειες, προσπαθώντας να αφυπνίσουν τον πολίτη. Αδιαφορούν, όμως, οι κρατικοί φορείς για το πρόβλημα.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Είναι τεχνητή η αντίφαση ανάμεσα στην ανάπτυξη και στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Η Ε.Ε. προσπάθησε να εξαλείψει την καταστροφή του περιβάλλοντος, που προκαλείται από τη μη αντίσταση των αρχών στις απαιτήσεις επιχειρηματιών, επιβάλλοντας ποινές (Συνθήκη του Μάαστριχτ).
- Η διεθνής κοινότητα προσπαθεί να πάρει μέτρα (Πρωτόκολλο του Κιότο). Δυστυχώς, όμως, αρνήθηκαν να υπογράψουν το πρωτόκολλο αυτό οι ΗΠΑ, η πιο ρυπογόνος χώρα.
- Οι ευρωπαϊκές πόλεις είναι καθαρότερες από τις ελληνικές, οι οποίες χτίζονται χωρίς πολεοδομικές και γεωλογικές μελέτες.
- Οι Ευρωπαίοι έχουν περιβαλλοντική συνείδηση. Εφαρμόζουν, σε πολλές χώρες, ανακύκλωση σε όλα τα υλικά. Αντίθετα στην Ελλάδα, λόγω αδιαφορίας των πολιτών και των πολιτικών, δεν υπάρχουν παρά ελάχιστα τέτοια προγράμματα.
- Στις πόλεις τα πάρκα είναι λίγα και αυτά παραμελημένα.
- Μερικοί άνθρωποι φτάνουν σε ακραίες καταστάσεις «φυσικής ζωής» επιστρέφοντας στη φύση, βασιζόμενοι σε ρομαντικές – ουτοπικές θεωρίες.
- Επιτήδειοι εκμεταλλεύονται κονδύλια για την προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. του Ταϋγέτου).
- Η ανακύκλωση σώζει δάση, πτηνά. Εξοικονομεί ενέργεια και χρήματα και μειώνει τα σκουπίδια.

β. Προτάσεις

- Να συνειδητοποιήσουμε ότι ζούμε από τη φύση. Άρα πρέπει να τη σεβόμαστε και να τη φροντίζουμε. Να αγαπάμε τη φύση.
- Ατομική και συλλογική προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Να αποκτήσουμε οικολογική συνείδηση με τη βοήθεια της οικογένειας, του σχολείου και των ΜΜΕ.
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και στο διαδίκτυο. Μάθημα για την αειφόρο ανάπτυξη.
- Ενιαίος φορέας προστασίας του περιβάλλοντος. Συνολικό εθνικό πρόγραμμα προστασίας.
- Λελογισμένη χρήση της τεχνολογίας και αξιοποίηση των δυνατοτήτων της προς όφελος του περιβάλλοντος.
- Αυστηρότερες ποινές για τους παραβάτες. Αυστηρή τήρηση των νόμων και των κανόνων που αναφέρονται στο περιβάλλον.
- Αποκέντρωση βιομηχανιών. Απομάκρυνσή τους από κατοικημένες περιοχές και από ποτάμια, λίμνες, δάση. Δημιουργία βιομηχανικών ζωνών.
- Περιορισμός της αστικοποίησης. Αποκέντρωση των δημοσίων υπηρεσιών. Μέτρα κατά της αυθαίρετης δόμησης. Κίνητρα για αποκέντρωση και επιστροφή των κατοίκων των πόλεων στα χωριά τους.
- Μικρό ύψος κτηρίων και λιτές και γερές κατασκευές.
- Περιβαλλοντικές μελέτες πριν από την κατασκευή έργων.
- Σωστός αρχιτεκτονικός και πολεοδομικός σχεδιασμός, έλεγχος της οικιστικής επέκτασης.
- Επιδότηση στους ιδιοκτήτες μονοκατοικιών, προκειμένου να μην τις δίνουν για αντιπαροχή.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Αναπαλαίωση κτηρίων.
- Δημόσια κτήρια και πολυκατοικίες με φυτά και λουλούδια.
- Πάρκα και πεζόδρομοι στην Αθήνα και στις άλλες πόλεις
- Ίδρυση εργοστασίων για την επεξεργασία των αποβλήτων και των σκουπιδιών, για παραγωγή λιπασμάτων ή ενέργειας.
- Έλεγχος των εργοστασιακών ρύπων- αποβλήτων. Πρόστιμα ή μοιρασιά στα προϊόντα των ρυπογόνων εργοστασίων, κλείσιμο.
- Επαρκή μέτρα στα εκκοκκιστήρια για καθαρισμό λυμάτων, απορριμμάτων.
- Αντικατάσταση των αυτοκινήτων παλαιάς τεχνολογίας. Έλεγχος στα ΚΤΕΟ. Σωστή συντήρηση των αυτοκινήτων. Έλεγχος των καυσαερίων τους.
- Χρήση ανανεώσιμων και φιλικών προς το περιβάλλον πηγών ενέργειας. Λελογισμένη χρήση πυρηνικής ενέργειας. Κατάργηση της χρήσης του πετρελαίου και των ορυκτών καυσίμων.
- Ανακύκλωση χαρτιού, γυαλιού, αλουμινίου, με ευθύνη των δήμων. Φορολογικές διευκολύνσεις στις επιχειρήσεις ανακύκλωσης.
- Υγειονομική ταφή σκουπιδιών μακριά από κατοικημένες περιοχές με έλεγχο από την τοπική αυτοδιοίκηση.
- Βιολογική διάσπαση λυμάτων.
- Καθαρισμός των εκβολών των ποταμών.
- Επέκταση δικτύων αποχέτευσης. Σωστή λειτουργία του συστήματος αποχέτευσης.
- Ειδικές δεξαμενές στα λιμάνια για τα απόβλητα των πλοίων.
- Πρόστιμα στα πλοία που ρυπαίνουν τις θάλασσες και, ειδικά, στα πετρελαιοφόρα.
- Να αποσύρονται τα σαπιοκάραβα.
- Περιορισμός της χρήσης χημικών ουσιών.
- Να αντιμετωπιστεί το κυκλοφοριακό πρόβλημα:
- Απομάκρυνση των αυτοκινήτων από το κέντρο. Να μη φτάνει αυτοκίνητο στο κέντρο με λιγότερους από 4 επιβάτες.
- Απόσυρση των παλιών λεωφορείων. Μόνο λεωφορεία, που να κινούνται με φυσικό αέριο, ή τραμ στο κέντρο των πόλεων.
- Χρήση ποδηλάτων σε ειδικές λωρίδες ή ποδηλατοδρόμους.
- Βελτίωση της ποιότητας των υγρών καυσίμων. Συχνός έλεγχος καυστήρων καλοριφέρ.
- Μαζική παραγωγή οικολογικών μεταφορικών μέσων: Ηλεκτρικά, ηλιακά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα υδρογόνου.
- Δενδροφυτεύσεις / αναδασώσεις με τη βοήθεια και των μαθητών.
- Οικολογικά υλικά οικοδομών. Περιορισμός στη χρήση ξυλείας.
- Φύλαξη δασών, με ειδικές πυροσβεστικές μονάδες ή δασοφύλακες. Αντιπυρικές ζώνες.
- Παραδειγματική τιμωρία εμπρηστών και καταπατητών δασικών εκτάσεων.
- Περιορισμός στην υλοτόμηση.
- Αυστηρές ποινές για παράνομο ψάρεμα ή κυνήγι. Ελεγχόμενη αλιεία.
- Ιδιαίτερη προσοχή στη χρήση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων και εντομοκτόνων. Ενημέρωση των γεωργών από αρμόδιες υπηρεσίες.
- Χρήση φυσικών λιπασμάτων. Βιολογικές καλλιέργειες. Απαγόρευση στη χρήση ορμονών και την εμπορία μεταλλαγμένων. Υποστήριξη των τοπικών

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- αγροτικών προϊόντων. Διάθεση στους μη έχοντες των προϊόντων που πλεονάζουν.
- Περιβαλλοντική διαχείριση ευαίσθητων αγροτικών περιοχών (σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης).
 - Αποφυγή χρήσης πλαστικού. Χρήση βιοδιασπώμενου πλαστικού.
 - Επαναξιοποίηση των άχρηστων Η/Υ.
 - Απαγόρευση της παραγωγής σπρέι. Λογική χρήση πυροσβεστήρων.
 - Περιορισμός της χρήσης των κλιματιστικών οικιών και αυτοκινήτων.
 - Περιορισμός της ηχορύπανσης και του διοξειδίου του άνθρακα.
 - Πρόστιμο σε όσους ρυπαίνουν με “γκράφιτι”, χωρίς την άδεια του δήμου.
 - Δημιουργία εθνικών πάρκων. Προστασία εθνικών δρυμών και βιότοπων.
 - Απαγόρευση του κυνηγιού, έστω και προσωρινά, ή περιορισμός του.
 - Εξοικονόμηση νερού. Όχι στις διαρροές. Πιο σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων. Κατασκευή φραγμάτων.
 - Όχι λατομεία σε αστικές περιοχές.
 - Αποκατάσταση των ορυχείων λιγνίτη (Πτολεμαΐδας).
 - Προστασία των υπό εξαφάνιση ειδών και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.
 - Όχι στην αγορά ειδών από ζώα ή φυτά υπό εξαφάνιση. Όχι στη χρήση ζωικών προϊόντων για καλλυντικά.
 - Καύση νεκρών.
 - Σωστή διαχείριση της τουριστικής δραστηριότητας. Όχι στο μαζικό τουρισμό. Προώθηση οικοτουρισμού.

6. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ. ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

α. Επισημάνσεις

- Η βιομηχανική ανάπτυξη, η αστυφιλία, η ανεπάρκεια υποδομής των πόλεων για πολλούς κατοίκους, οδήγησαν στη «λογική της μπουλντόζας».

Συνέπειες:

- Καταστροφή παραδοσιακής αρχιτεκτονικής
- Χτίζονται ουρανοξύστες και πολυκατοικίες, λόγω της πληθυσμιακής συσσώρευσης.
- Έλλειψη χώρων πράσινου, πεζόδρομων, λεωφόρων, σχολείων, νεκροταφείων.
- Υποβάθμιση περιβάλλοντος.
- Ηχορύπανση.
- Κυκλοφοριακό χάος, που προκαλεί εκνευρισμό, άγχος, σπατάλη χρόνου, χρημάτων, καυσίμων και δυσφημεί την ιστορική πόλη της Αθήνας, οδηγεί δε τους οδηγούς σε επικίνδυνες για τη ζωή οδηγών και πεζών παρανομίες.
- Η ανεπάρκεια ρυμοτομικού σχεδιασμού, η έλλειψη συντονισμού και προγραμματισμού, η έλλειψη γενικότερου χωροταξικού προγράμματος, η συγκέντρωση στην Αθήνα όλων των δημοσίων υπηρεσιών, η απουσία πρόβλεψης υπόγειου σιδηροδρόμου, η κυκλοφορία μεγάλου αριθμού ταξί, η έλλειψη κυκλοφοριακής αγωγής, η κακή σηματοδότηση, η νοοτροπία των Ελλήνων και

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- η έλλειψη συντονισμού μεταξύ δημοσίων, δημοτικών κι άλλων υπηρεσιών κάνουν πολύ δύσκολη τη ζωή των κατοίκων της πρωτεύουσας.
- Η Αθήνα έγινε μια τοιμεντούπολη, πνιγμένη στα αυτοκίνητα και στις διαφημιστικές γιγαντοαφίσες, με βρώμικα κτήρια, ασχήμια και γκρίζο. Οπτική ρύπανση και οπτικός βιασμός.
 - Η αστικοποίηση έχει ως τίμημα τη μοναξιά, την ανωνυμία και τη μαζοποίηση και τελικά την απώλεια της ταυτότητας. Οι ανθρώπινες σχέσεις αντικαταστάθηκαν από την τεχνολογία (διαδίκτυο, κινητά).
 - Η αυξανόμενη παρουσία των οικονομικών μεταναστών αυξάνει την ξενοφοβία και την ανασφάλεια.
 - Έχουν γίνει πολλές προτάσεις για την αξιοποίηση του αεροδρομίου του Ελληνικού, αλλά δεν έχουν εφαρμοστεί.
 - Οι Έλληνες δείχνουν υπερβολικό ενδιαφέρον για την ιδιοκτησία τους, αδιαφορούν όμως για τη συνολική εικόνα της πόλης τους.
 - Οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα δύσκολα αγοράζουν σπίτι. Λίγοι τυχεροί κληρώνονται στα σπίτια της εργατικής εστίας. Οι υπόλοιποι ζουν στο ενοίκιο.
 - Τα αυθαίρετα οργιάζουν σε όλη την Ελλάδα.

β. Προτάσεις

- Να ευαισθητοποιηθούν οι Έλληνες για πιο σωστή οικοδόμηση πόλεων. Να ακολουθούμε την παραδοσιακή αρχιτεκτονική κάθε τόπου.
- Συντήρηση και αναπαλαίωση παραδοσιακών και νεοκλασικών κτηρίων.
- Όχι στην οικοδομική ασυδοσία. Κυρώσεις σε όσους παραβιάζουν τους νόμους για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Να κάνουμε πολλά πάρκα, κέντρα νεότητας και χώρους αναψυχής και αθλοπαιδιών σε κάθε συνοικία, ώστε να απομακρύνουμε τους νέους από τις καφετέριες, τα ηλεκτρονικά, τα ναρκωτικά.
- Στέγη για πρόσφυγες.
- Λύση στο στεγαστικό πρόβλημα μέσω συνεταιρισμών. Συλλογική ευθύνη και έλεγχος του κατασκευαστή από το χρηματοδότη για τη μείωση κόστους.
- Να εφαρμοστεί η «έρπουσα αύρα», δηλαδή ο προσανατολισμός της πόλης προς τον ήλιο.
- Η πολιτεία να φροντίσει για την αποκατάσταση των σεισμοπλήκτων.
- Θέσπιση αυστηρών οικοδομικών αντισεισμικών κανόνων:
- Εδαφολογικός έλεγχος και έλεγχος των οικοδομικών υλικών.
- Αυστηρές ποινές για τους παραβάτες των πολεοδομικών κανονισμών.
- Επέκταση και στο κέντρο επιδοτούμενων εργατικών κατοικιών.
- Κατασκευή λεωφορειοδρόμων- πεζόδρομων.
- Επέκταση του μετρό.
- Βελτίωση της σηματοδότησης και του φωτισμού.
- Να περιοριστούν οι αφίσες και οι διαφημιστικές πινακίδες.
- Δενδροφύτευση από σχολεία, χρώμα, λουλούδια παντού.
- Μείωση του συντελεστή δόμησης.
- Η πολεοδομική και χωροταξική ανάπτυξη να εναρμονίζεται με την ψυχική ελευθερία.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Ο χώρος του αεροδρομίου του Ελληνικού να αξιοποιηθεί: βιβλιοθήκες, γήπεδα, νοσοκομεία, ζωολογικός κήπος.

7. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

α. *Επισημάνσεις*

- Το κράτος οφείλει να κατασκευάζει δημόσια έργα που προσφέρουν ασφάλεια στους πολίτες.
- Η Ελλάδα υστερεί από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες στην ποιότητα του οδικού δικτύου. Οι ξένοι μας κοροϊδεύουν γι' αυτό.
- Οι εθνικοί μας δρόμοι είναι απαράδεκτοι. Παράδειγμα κακής κατασκευής ο εθνικός δρόμος Κορίνθου-Τρίπολης.
- Αλλά και το επαρχιακό δίκτυο είναι σε κακή κατάσταση.
- Οι συνέπειες είναι τα πολλά τροχαία ατυχήματα, με τραυματισμούς ή και θανάτους.
- Το κακό οδικό μας δίκτυο χαρακτηρίζεται από την προχειρότητα της μελέτης, και της γεωλογικής της κατασκευής. Οι λακκούβες, τα σαμαράκια, οι παγίδες, τα ευτελή υλικά, η ολισθηρότητα, η ελλιπής σήμανση και η προχειρότητα των προστατευτικών κατασκευών ευθύνονται για τις ζημιές που υφίστανται τα αυτοκίνητα και για πολλά τροχαία δυστυχήματα.
- Οι δρόμοι μέσα στις πόλεις είναι στενοί και, πολλές φορές, χωρίς πεζοδρόμια.
- Οι φυσικές καταστροφές, οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες συντελούν στη φθορά του οδικού δικτύου.
- Κατά καιρούς κατασκευάζονται δρόμοι με δαπάνη δισεκατομμυρίων. Λίγο μετά την ολοκλήρωσή τους, όμως, ανασκάπτονται από τη ΔΕΗ ή την ΕΥ-ΔΑΠ και εγκαταλείπονται χωρίς να αποκατασταθούν, συχνότατα χωρίς να απομακρυνθούν τα υλικά που περισσεύουν.
- Τα έργα οδοποιίας και γενικά τα δημόσια έργα αργούν να παραδοθούν. Η αποπληρωμή τους αργεί για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Οι διαγωνισμοί ανάθεσής τους είναι διαβλητοί. Οι ανάδοχοι των έργων είναι αρεστοί στους αρμόδιους.
- Για τα τροχαία ευθύνη έχουν και οι οδηγοί, γιατί αναπτύσσουν υπερβολική ταχύτητα, παραβιάζουν τα σήματα, δε συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των τροχονόμων, υπερφορτώνουν τα φορτηγά τους, δε συντηρούν τα αυτοκίνητά τους, περνούν τον έλεγχο στα ΚΤΕΟ με τους γνωστούς απαράδεκτους τρόπους.
- Ενόψει των Ολυμπιακών αγώνων γίνονται έργα στην Αττική, ελάχιστα, όμως, στην υπόλοιπη Ελλάδα.
- Η κατασκευή των Ολυμπιακών έργων είναι θετική για την οικονομία μας.
- Θετικά έργα η Αττική οδός και η Εγνατία. Είναι, όμως, υψηλό το αντίτιμο των διοδίων στην Αττική οδό.
- Η Ομόνοια άλλαξε και πάλι όψη, έγινε και πάλι μια τσιμεντένια αποκρουστική πλατεία.
- Η κατασκευή του «Μετρό» εξυπηρετεί τους πολίτες στις μεταφορές τους, δημιούργησε θέσεις εργασίας και με τις εκθέσεις αρχαιολογικών ευρημάτων στους σταθμούς μας αναβαθμίζει πολιτισμικά.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Για την κακή ποιότητα των κατασκευών φταίνε:
 - οι πολίτες που παρανομούν, κάνουν τη δουλειά τους και μετά ρίχνουν τις ευθύνες σε άλλους
 - οι υπάλληλοι που παρανομούν με το αζημίωτο
 - οι μηχανικοί που δεν επιβλέπουν σωστά
 - η απουσία κάθε ελέγχου
 - η εξουσία που ξεχνά το ρόλο της και υποχωρεί στις παράλογες απαιτήσεις, για να επανεκλεγεί
 - η κερδοσκοπία των εργολάβων
 - η προχειρότητα των μελετών
 - το ανειδίκευτο και ανεξέλεγκτο προσωπικό.
- Τα περισσότερα τοπικά έργα εξυπηρετούν, κυρίως, τους τοπικούς άρχοντες, είναι έργα βιτρίνας.
- Το αποχετευτικό σύστημα είναι ημιτελές.
- Δε δημιουργούνται χωματερές με σωστές προδιαγραφές (κακή επιλογή χώρων, ανυπαρξία ελέγχων).

β. Προτάσεις

- Μελέτες δημοσίων έργων με μακρόχρονη προοπτική.
- Επένδυση χρημάτων για καλύτερες κατασκευές, με κατάλληλα ανθεκτικά και ποιοτικά δομικά υλικά.
- Ανακατασκευή των παλιών δρόμων. Αποκατάσταση του οδοστρώματος. Πρόσθετα μέτρα ασφάλειας των δρόμων, κυρίως σε περιοχές με ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες.
- Αποζημιώσεις για ζημιές στα αυτοκίνητα.
- Προστατευτικές μπάρες και σηματοδοτήσεις στους δρόμους.
- Συχνοί έλεγχοι από το κράτος της κατάστασης των δρόμων και των δημοσίων έργων.
- Συντήρηση, διαγράμμιση, φωτισμός των δρόμων.
- Αστυνόμευση των δρόμων, κυρίως στα επικίνδυνα σημεία τους.
- Διέξοδοι για τα νερά.
- Περισσότεροι χώροι στάθμευσης. Πεζοδρόμια ελεύθερα για τους πεζούς, χωρίς παρακαρσιμένα αυτοκίνητα και σκουπίδια.
- Να γίνουν υπόγειες οι διαβάσεις πεζών.
- Οικονομική ενίσχυση των δήμων για τη συντήρηση των δημοσίων έργων.
- Αυστηροί νόμοι για τροχαίες παραβάσεις.
- Μέσα στις πόλεις να υπάρχουν χωριστές λωρίδες για τα ποδήλατα, την αστική συγκοινωνία και τα οχήματα άμεσης ανάγκης. Τιμωρία σε όσους τις παραβιάζουν.
- Έλεγχος στα έργα και στους εργολάβους. Αποπληρωμή, αφού πρώτα δοκιμαστούν τα έργα. Τιμωρία σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Έργα για βελτίωση της ποιότητας ζωής και ψυχαγωγία, όχι μόνο στην Αθήνα αλλά και στην επαρχία.
- Επίσπευση των Ολυμπιακών έργων. Μείωση του κόστους τους.
- Υπευθυνότητα από όλους: τοπικούς άρχοντες, εργολάβους, υπεύθυνους δημοσίων έργων, υπουργούς που αναθέτουν δημόσια έργα.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Κατασκευή δημόσιων έργων από εξειδικευμένο προσωπικό, με ποιοτικά υλικά, σωστή επίβλεψη και έγκαιρη παράδοση.
- Διαφανής χρηματοδότησή τους και αποφυγή αισχροκέρδειας.
- «Μετρό»: καλύτερη διαχείριση των χρημάτων για ταχύτερη αποπεράτωση του έργου, αύξηση των μέτρων ασφάλειας και λιγότερες επισκέψεις επισήμων.
- Κατάλληλη διαμόρφωση με πολύ πράσινο στην Ομόνοια.
- Νέα φρεάτια στους δρόμους και τακτικός καθαρισμός τους, για να αποφεύγονται οι πλημμύρες.
- Εκσυγχρονισμός, βελτίωση, σωστή χωροθέτηση χωματερών.

8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ

α. Επιστημάνσεις

- Η κοινωνική ανισότητα, πανάρχαιο φαινόμενο, είναι από τα μεγαλύτερα προβλήματα.
- Εμφανής στην ιατρική περίθαλψη, στην παιδεία, στην καθημερινή αντιμετώπιση των συνανθρώπων μας.
- Τα παιδιά των πλουσίων έχουν περισσότερες δυνατότητες μόρφωσης.
- Για τους φτωχούς πολλές υπηρεσίες υγείας είναι απρόσιτες.
- Προσβάλλει την προσωπικότητα και το ηθικό του ανθρώπου και αποκλείει την ανάδειξη ικανών ανθρώπων. Έτσι, το κράτος στερείται σημαντικού και ικανού ανθρώπινου δυναμικού, που μένει ανεκμετάλλευτο λόγω φτώχειας.
- Η εξάλειψή της οδηγεί στην ατομική και κοινωνική προκοπή.
- Ο άνθρωπος επιλέγει λάθος επάγγελμα, με μόνο κριτήριο τις οικονομικές απολαβές.
- Κυριαρχεί η κερδοσκοπία, το χρήμα αναγορεύεται ως η πρώτη αξία, κυριαρχεί ο ατομισμός.
- Ανταγωνιστική η αντιμετώπιση του συνανθρώπου για κοινωνική καταξίωση.
- Τεράστιο το χάσμα ανάμεσα σε πλούσιους και φτωχούς, που όλο και μεγαλώνει, με αποτέλεσμα οι πλούσιοι να γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι.
- Στην Ελλάδα αυξάνεται η άνιση κατανομή πλούτου, με αποτέλεσμα τη βία, την εγκληματικότητα, την τρομοκρατία.
- Οι συντάξεις των ηλικιωμένων είναι πείνας.
- Πολλοί άνθρωποι είναι άνεργοι, με αποτέλεσμα να είναι φτωχοί και να στερούνται τα απαραίτητα.
- Δε φταίνε μόνο οι πολιτικοί, αλλά και εμείς που αδιαφορούμε και παραμένουμε αδρανείς.

β. Προτάσεις

- Άμεση κινητοποίηση όλων, και κυρίως των νέων και των πνευματικών ανθρώπων, κατά της κοινωνικής ανισότητας.
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης μέσω των ΜΜΕ.
- Ίσες ευκαιρίες στη μάθηση (κυρίως ξένων γλωσσών), στην υγεία, στην επαγγελματική αποκατάσταση.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Μορφωτικές ευκαιρίες για τα παιδιά των οικονομικά ασθενέστερων. Υποτροφίες.
- Εφαρμογή των νόμων που απαγορεύουν την παιδική εργασία.
- Όλοι να βοηθήσουμε για τη στέγαση των αστέγων.
- Το κράτος να εγγυηθεί ένα ελάχιστο ύψος εισοδήματος για αξιοπρεπή διαβίωση και να φροντίσει για τη στέγαση και διατροφή των φτωχών και των παιδιών χωρίς οικογένεια.
- Οι τράπεζες να δίνουν μακροπρόθεσμα χαμηλότοκα δάνεια.
- Στροφή στη γεωργία, κτηνοτροφία για την καταπολέμηση της ανεργίας.
- Να στηριχτούν οι άνεργοι. Κατάργηση του ρουσφετιού. Θέσεις εργασίας για όλους και για τους αλλοδαπούς μετανάστες.
- Σωστή λειτουργία του ΟΑΕΔ.
- Αυστηρότερη νομοθεσία κατά της εκμετάλλευσης των εργαζομένων.
- Η εκκλησία να βοηθήσει να απαλλαγούμε από τον υλισμό.
- Ο καθένας να γίνει ανάδοχος κάποιου παιδιού.
- Προστασία της ανύπαντρης μητέρας.
- Διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο.
- Διεθνής συνεργασία για την εξάλειψη της φτώχειας.
- Να σταματήσουν οι πόλεμοι και τα χρήματα που ξοδεύονται γι' αυτούς να δίνονται για την καταπολέμηση της φτώχειας και της πείνας.

9. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ

α. Επισημάνσεις

- Σήμερα κυριαρχεί ο ανεξέλεγκτος καταναλωτισμός και η κρίση των ηθικών αξιών.
- Ο άνθρωπος έχασε την προσωπικότητά του και την ηθική ελευθερία του.
- Έχει καταληφθεί από καταναλωτική μανία, γεγονός που οδηγεί σε οικονομική κρίση.
- Το μέλλον του θα είναι τραγικό.
- Η αξία του μετριέται με βάση τα υλικά αγαθά και όχι το ψυχικό βάθος.
- Αγωνίζεται για να αποκτήσει περισσότερα χρήματα και να τα εξαργυρώσει σε άχρηστη ύλη. Βασική επιδίωξη του ανθρώπου ήταν η συντήρησή του.
- Σήμερα είναι η ευτυχία του, που εξαρτάται από την άνεση που προσφέρουν τα υλικά αγαθά. Υπάρχει σύγχυση ανάμεσα στην ευτυχία και την άνεση.
- Τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα είναι ευτυχισμένα με την απόκτηση επιπλέον χρημάτων, όχι όμως και τα υψηλά κοινωνικά στρώματα, που διακρίνονται από απληστία.
- Ο άνθρωπος σήμερα είναι κενός από αισθήματα. Έγινε καταναλωτική μηχανή. Είναι δέσμιος της υπερκατανάλωσης.

Συνέπειες:

- Σωματική κόπωση, κίνδυνοι για την ψυχοσωματική υγεία.
- Μείωση ελεύθερου χρόνου.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Οι γονείς εργάζονται νυχθημερόν, για να εξασφαλίσουν άφθονα υλικά αγαθά στα παιδιά τους, αλλά, έτσι, τους στερούν τη στοργή, την οποία δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τα υλικά αγαθά.
- Οι γονείς, ακόμη και αν δεν έχουν χρήματα, αναγκάζονται να αγοράζουν στα παιδιά τους ρούχα φίρμας.
- Αλλοτριώση, αποξένωση, παθητική αντιμετώπιση. Ο άνθρωπος έγινε μισάνθρωπος και δούλος της απληστίας του.
- Εγκλωβισμός του καταναλωτή, που γίνεται υποχείριο αδίστακτων και θύμα των πολυεθνικών που πλουτίζουν.
- Άγχος, απαισιοδοξία, ενοχές.
- Παρά το πλήθος των υλικών αγαθών, ο άνθρωπος είναι ανικανοποίητος, χωρίς εσωτερική ικανοποίηση.
- Χρήση θεμιτών και αθέμιτων μέσων στο κνήγι του χρήματος.
- Οι άνθρωποι της κρατικής μηχανής δωροδοκούνται, οι νόμοι παραβιάζονται.
- Αύξηση της βίας, των κλοπών, της εγκληματικότητας.
- Αισχροκέρδεια.
- Πάθη και αδυναμίες. Συμπλέγματα κατωτερότητας στα φτωχά άτομα.
- Καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, λόγω της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων.
- Αδιαφορία για τα πνευματικά αγαθά και για τα κοινά.
- Κρίση του ανθρωπισμού, ηθική αναλγησία.
- Ο άνθρωπος δεν εργάζεται για να ζήσει, αλλά ζει για να εργάζεται.
- Υπερδανεισμός από τις τράπεζες, μέσω πιστωτικών καρτών, με αποτέλεσμα να χάνονται περιουσίες, συνάνθρωποί μας να φυλακίζονται, να εμφανίζουν ψυχολογικά προβλήματα και οι ίδιοι και τα παιδιά τους.

10. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

α. Επιστημάνσεις

- Είναι ένας έξυπνος τρόπος των επιχειρήσεων για την προώθηση των προϊόντων τους.
- Τη συναντούμε παντού: στους τοίχους, στα γήπεδα, στα ΜΜΕ.
- Χρησιμοποιεί τη δύναμη της εικόνας, το μεταφορικό λόγο, την επανάληψη.
- Είναι γέννημα του βιομηχανικού πνεύματος της εποχής μας.
- Την χρησιμοποιούν όμως και οι πολιτικοί, δαπανώντας τεράστια ποσά, για να προβληθούν οι ίδιοι και το έργο τους.
- Οι διαφημιστικές εταιρείες είναι τεράστιες επιχειρήσεις.

Θετικά της:

- Αυξάνει την επιχειρηματικότητα, την παραγωγή, τον εμπορικό ανταγωνισμό.
- Συντελεί στην ανάπτυξη της οικονομίας.
- Γνωστοποιεί και προωθεί τα νέα προϊόντα.
- Περιορίζει την ανεργία.
- Συντελεί στην ποιοτική βελτίωση των προϊόντων.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Μας βοηθάει, πολλές φορές, να ξεφύγουμε από το άγχος και τη ρουτίνα της καθημερινότητας και προσφέρει αισθητική απόλαυση.
- Προβάλλει τη τέχνη και τον πολιτισμό.

Αρνητικά της:

- Μεταβάλλει τον καταναλωτή σε άβουλο ον, του κάνει πλύση εγκεφάλου.
- Αποπροσανατολίζει και παραπλανά, προάγει την υπερκατανάλωση.
- Προκαλεί αθέμιτο ανταγωνισμό.
- Επηρεάζει αρνητικά τον ψυχικό κόσμο των παιδιών και φτωχαίνει, με την υιοθέτηση φράσεων από τη διαφήμιση, το λεξιλόγιο των νέων.
- Στόχος της είναι η κερδοσκοπία και η εκμετάλλευση.
- Καλλιεργεί το υλιστικό πνεύμα.
- Εμπορευματοποιεί τις ανθρώπινες σχέσεις και τα ανθρώπινα συναισθήματα
- Δημιουργεί πλασματικές ανάγκες, πλαστά καταναλωτικά πρότυπα και είδωλα, πλασματική εικόνα.
- Χειραγωγεί τις μάζες και υπηρετεί την πολιτική προπαγάνδα.
- Εξευτελίζει και εκμεταλλεύεται τη γυναίκα, προβάλλοντας σεξιστικά πρότυπα.
- Προσβάλλει την αισθητική.

11. ΜΟΔΑ

α. Επισημάνσεις

- Μόδα: κανόνες που καθορίζουν την εξωτερική εμφάνιση, την ομιλία, τη συμπεριφορά, τις αισθητικές αντιλήψεις της κοινωνίας.
- Πτυχή της υλιστικής μας τάσης.
- Η μόδα τονίζει την προσωπικότητα, προσφέρει κοινωνική καταξίωση και τρώνει την αυτοπεποίθηση.
- Την ακολουθούμε από ανάγκη ανανέωσης και επίδειξης πλούτου ή θέσης.
- Η νέα γενιά έχει την τάση να ακολουθεί τη μόδα.
- Οι νέοι είναι επαναστάτες. Άλλοι θέλουν να προβληθούν και άλλοι ξοδεύουν πολλά για το ντύσιμο.
- Διαφορετικότητα και μοναδικότητα χαρακτηρίζουν τους νέους.
- Η αδιαφορία για τη μόδα σημαίνει περιθωριοποίηση και μείωση αυτοπεποίθησης.
- Τη μόδα ακολουθούν άκριτα άτομα με έλλειψη αυτοπεποίθησης, που έχουν ανάγκη κύρους και αποδοχής και χειραγωγούνται από επώνυμα πρόσωπα μέσω των ΜΜΕ.
- Αδιαφορούν γι' αυτήν άτομα ώριμα, ελεύθερα, υπεύθυνα, πνευματικά.
- Αρνητικά της:
- Καταργεί την πρωτοτυπία, μας μαζοποιεί, μας τυποποιεί.
- Οδηγεί σε απόλυτη εξομίωση, προσποίηση, μίμηση, υιοθέτηση ξένης συμπεριφοράς, δέσμευση.
- Εκμηδενίζει την ανθρώπινη προσωπικότητα, αν ακολουθείται άκριτα.
- Επιβαρύνει οικονομικά.
- Εξυπηρετεί οικονομικά συμφέροντα.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

β. Προτάσεις

- Κριτική σκέψη και περιορισμός της καταναλωτικής μανίας.
- Αυτογνωσία, με τη συμβολή της οικογένειας και της κατάλληλης αντικαταναλωτικής αγωγής.
- Ατομική προσπάθεια για πνευματική ανάπτυξη. Να στηριχθούμε στους πνευματικούς ανθρώπους.
- Εξυγίανση των κοινωνικών δομών και αντιμετώπιση της αλλοτρίωσης. Εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων.
- Διαφώτιση του καταναλωτή.
- Αλλαγή νοοτροπίας. Συνειδητοποίηση ότι η ευτυχία βρίσκεται στο πνεύμα, την καρδιά, την ψυχή, τις καθημερινές χαρές.
- Η εκπαίδευση να καλλιεργήσει την αντίσταση στους πειρασμούς.
- Επιστροφή στην αξία της ολιγάρκειας και του μέτρου.
- Να υπάρχει όριο στις διαφημίσεις και κώδικας δεοντολογίας.
- Περιορισμός στις διαφημίσεις του αλκοόλ και του τσιγάρου.
- Να μην υιοθετούμε τον αμερικάνικο τρόπο ζωής. Αντίσταση στην παγκοσμιοποίηση.
- Να είμαστε αυθεντικοί, όχι αντίγραφα άλλων.
- Να πούμε όχι στη μόδα και το πλαστικό φαγητό.
- Σωστά πρότυπα. Να μη δεχόμαστε άκριτα ό,τι επιβάλλει η μόδα.
- Να επιλέγουμε από τη μόδα αυτό που μας ταιριάζει.
- Αυτογνωσία και αυτοκριτική για δημιουργία συγκροτημένης προσωπικότητας.

12. ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Η Ελλάδα κατ' εξοχήν γεωργική χώρα.
- Η γεωργία είναι ο πρωτογενής τομέας – είναι η βάση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.
- Υπερεκμετάλλευση της γης εξαιτίας του υπερπληθυσμού.
- Σκληρή η ζωή του Έλληνα αγρότη.
- Οι λέξεις αγρότης και αγροτιά συνώνυμες του πόνου, του μόχθου, της αβεβαιότητας. Οι κόποι τους δεν αποζημιώνονται.
- Οι αγροτικές συντάξεις είναι χαμηλές και δεν επαρκούν για την κάλυψη των στοιχειωδών αναγκών.
- Οι αγρότες καταφεύγουν και σε δεύτερη δουλειά, για να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά έξοδα.
- Είναι λίγοι οι πλούσιοι αγρότες. Μόνο το 15% των αγροτών βρίσκεται σε καλύτερη μοίρα.
- Οι συνδικαλιστές ασχολούνται μόνο με αυτό το 15%.
- Κομματικοποιημένοι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, διχάζουν τους αγρότες.
- Ανεπαρκής ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Επικίνδυνα φυτοφάρμακα δημιουργούν προβλήματα υγείας στους αγρότες λόγω των συστατικών τους.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Αύξηση του κόστους παραγωγής (ακριβά λιπάσματα, σπόροι, φυτοφάρμακα, φάρμακα και βιταμίνες για τα ζώα, η εξασφάλιση νερού, αύξηση της μεταφοράς των προϊόντων, μεγάλο κόστος των καυσίμων και των ειδών συσκευασίας).
- Οικονομική εκμετάλλευση των αγροτών από τους εμπόρους και γενικά τους μεσάζοντες. Οι αγρότες πουλάνε φθηνά και οι έμποροι ακριβά.
- Οι κτηνίατροι απουσιάζουν.
- Ανάλογα με άλλα επαγγέλματα οι αγρότες φορολογούνται υπερβολικά.
- Ιδιαίτερα επικίνδυνα είναι τα προϊόντα του θερμοκηπίου, ενώ τα μεταλλαγμένα προϊόντα είναι επικίνδυνα για την υγεία.
- Ευθύνη έχουμε και εμείς οι καταναλωτές που θέλουμε προϊόντα εκτός εποχής, και οι γεωργοί που χρησιμοποιούν φυτοφάρμακα για μεγαλύτερα κέρδη.
- Αβοήθητος ο αγρότης στην αντιμετώπιση του ευρωπαϊκού και διεθνούς ανταγωνισμού.
- Έλλειψη ενημέρωσης για τα ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Τα εισαγόμενα προϊόντα υστερούν και περιέχουν ορμόνες.
- Υπάρχει διαφορά μεταξύ αγροτών της Ελλάδας και κρατών της Ε.Ε.
- Η γραφειοκρατία στα αγροτικά θέματα είναι μεγάλο πρόβλημα.
- Οι αγρότες αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες και σφοδρή κριτική για επιδοτήσεις και εκμετάλλευση αλλοδαπών.
- Οι γεωργοί παλεύουν με τα στοιχεία της φύσης και τις καιρικές συνθήκες και καταστροφές.
- Λανθασμένη η αξιολόγηση των ζημιών, ανεκπλήρωτες οι υποσχέσεις για αποζημιώσεις, καθυστερημένες αποζημιώσεις.
- Το βαμβάκι είναι η κύρια καλλιέργεια πολλών περιοχών που κατέχει μια απ' τις πρώτες θέσεις εξαγωγών. Οι τιμές του βαμβακιού πολύ χαμηλές.
- Προβληματική και η καπνοκαλλιέργεια. - Η τιμή του καπνού δεν αυξήθηκε την τελευταία δεκαετία.
- Επίσης, προβλήματα υπάρχουν και για τη σταφιδοκαλλιέργεια. Τεράστιοι οι κόποι που δεν ανταμείβονται.
- Το αμπέλι αν κτυπηθεί από το χαλάζι την επόμενη χρονιά δεν παράγει καρπό.
- Η Ελλάδα μπορεί να συναγωνιστεί την Γαλλία στην παραγωγή ποιοτικού κρασιού.
- Ο δάκος απασχολεί τους ελαιοπαραγωγούς που καταφεύγουν στους γεωπόνους, κάνοντας πολλά έξοδα, ενώ η καταβολή της επιδότησης του λαδιού γίνεται μετά από ένα χρόνο.
- Η Ε.Ε. επιδοτεί τη γεωργία και ιδιαίτερα όσους ασχολούνται με τις βιοκαλλιέργειες αλλά οι επιδοτήσεις δεν επαρκούν και καθυστερεί η απόδοσή της στους αγρότες.
- Ευθύνεται και η κυβέρνηση για το κλείσιμο των δρόμων από τους γεωργούς.
- Το 70% του γεωργικού πληθυσμού της χώρας μας ασχολείται με τη φυτική παραγωγή και μόνο το 30% με τη ζωϊκή.
- Η κτηνοτροφία δεν προοδεύει, γιατί πολλά λιβάδια και βοσκότοποι έγιναν γεωργικές εκτάσεις, παράγοντας επιδοτούμενα προϊόντα.
- Οι κτηνοτρόφοι αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης.
- Κρίσιμη η κατάσταση για τους παραγωγούς γάλακτος και κρέατος.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Οι υδάτινοι πόροι είναι περιορισμένοι το θέρος.
- Η μεγαλύτερη απειλή της Ευρώπης είναι η λειψυδρία.
- Οι γονείς αγρότες προτρέπουν τα παιδιά τους για εγκατάσταση στις πόλεις.
- Τα παιδιά των αγροτών δεν έχουν ίσες ευκαιρίες στην παιδεία. Στερούνται χρήματα για σπουδές.
- Οι αγρότες μας είναι γερασμένοι και οι νέοι μας δεν ασχολούνται με την γεωργία.
- Τα παιδιά των αγροτών αγαπούν τη γη και το χωριό κι ας είναι σκληρή η ζωή εκεί.
- Τελευταία αρκετοί νέοι προσπαθούν να γίνουν αγρότες, ενώ είναι άσχετοι με τη γεωργία. Κίνητρο τους είναι οι επιδοτήσεις από την Ε.Ε., που σε αρκετές περιπτώσεις πάνε χαμένες, αφού δεν διατίθενται για τη γεωργία αλλά για την αγορά Ι.Χ. και άλλων καταναλωτικών αγαθών.
- Η θέση της γυναίκας στις αγροτικές περιοχές είναι υποβαθμισμένη.
- Όσοι ζουν στις πόλεις δεν καταλαβαίνουν τις δυσκολίες του αγρότη, κάποιιοι έχουν εσφαλμένη αντίληψη για το αγροτικό επάγγελμα, γιατί αγοράζουν έτοιμα τα αγροτικά προϊόντα.
- Είναι φθηνότερο το εισαγόμενο χοιρινό – σε βάρος της χοιροτροφίας μας.
- Το μέλλον για την ελληνική γεωργία δυσοίωνο.

β. Προτάσεις

- Υψηλότερες τιμές πώλησης των αγροτικών προϊόντων, όχι όμως σε βάρος του καταναλωτή. Αύξηση των τιμών και στα κτηνοτροφικά είδη.
- Να γίνεται προώθηση των ελληνικών προϊόντων.
- Αναβάθμιση αγροτικού εισοδήματος.
- Αύξηση συντάξεων του ΟΓΑ και μείωση του ορίου συνταξιοδότησης.
- Να αφαιρούνται οι άδειες των συνταξιούχων και να δίνονται σε νέους αγρότες.
- Κίνητρα για τους νέους που θέλουν ν' ασχοληθούν με την κτηνοτροφία και τη γεωργία για να μην ερημώνεται η ύπαιθρος, για να αναδειχθούν τα επαγγέλματα αυτά ασφαλή και επικερδή.
- Ίση μεταχείριση με τους ευρωπαίους παραγωγούς.
- Βελτίωση των προϊόντων για δυναμική ανταγωνιστική είσοδο τους στην Ευρωπαϊκή αγορά.
- Αποκεντρωτική πολιτική του κράτους και των ιθυνόντων.
- Υποδοχή στην ύπαιθρο: σχολεία, νοσοκομεία, χώροι ψυχαγωγίας, περισσότερες βιομηχανίες.
- Χαμηλότερη φορολογία των αγροτών.
- Ελαστικότερες οι τράπεζες (Αγροτική) με τους αγρότες. Ευκολότερη έγκριση χαμηλότοκων δανείων.
- Έγκαιρη καταβολή των αποζημιώσεων. Αύξηση των αποζημιώσεων από θεομηνίες.
- Έγκαιρη καταβολή των χρημάτων από την πώληση των προϊόντων στους αγρότες.
- Ενημέρωση των αγροτών για τα ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Να διατηρηθούν όλες οι επιδοτήσεις των αγροτικών προϊόντων.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Καλύτερη και άμεση ενίσχυση των αγροτών από την Ε.Ε..
- Να γίνει 100% απορρόφηση του Γ' Κ.Π.Ε που αφορά τη γεωργία.
- Επιδοτούμενα προγράμματα, ώστε οι νέοι να αγοράζουν χαμηλότερα τα αγροτικά προϊόντα, μηχανήματα και φυτοφάρμακα.
- Εισαγωγή τελειοποιημένων μηχανημάτων. Χρηματοδότηση μελετών για τις αγροτικές περιοχές.
- Ιδιαίτερη βαρύτητα στα εγγειοβελτιωτικά έργα.
- Ηλεκτροδότηση όλων των περιοχών και να αντιμετωπιστεί με τεχνικά έργα η λειψυδρία.
- Ανάπτυξη και προώθηση αγροτουρισμού και ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και άρδευσης.
- Μείωση κόστους μεταφοράς των προϊόντων.
- Αειφόρος διαχείριση φυσικών πόρων. - Άλλες πηγές ενέργειας.
- Συχνός έλεγχος των εμπορών και μεσαζόντων από την κυβέρνηση και παραδειγματική τιμωρία, όταν αυτοί εκμεταλλεύονται τους αγρότες.
- Όταν κλείνεται η συμφωνία με τους εμπόρους να γίνεται εγγράφως με καθορισμένη ημερομηνία πληρωμής.
- Γραφεία συμβούλων και υποστήριξης των αγροτών.
- Αγροτικοί συνεταιρισμοί να προμηθεύουν τους αγρότες τα απαραίτητα εφόδια σε τιμές κόστους χωρίς το φόβο της τράπεζας.
- Αναδιάρθρωση καλλιέργειών.
- Προώθηση βιολογικής γεωργίας με οργάνωση πανελλαδικών εκθέσεων βιολογικών προϊόντων.
- Ενημέρωση αγροτών για τους κανόνες της αγοράς και τις νέες τεχνολογίες που πρέπει να εντάξουν στην παραγωγική διαδικασία.
- Ενημέρωση αγροτών για εναλλακτικές καλλιέργειες.
- Ίση κατανομή γεωργικών εκτάσεων. (εξασφάλιση των μικρών κτημάτων για να αποφεύγονται οι οικονομικές καταστροφές των αγροτών).
- Παραχώρηση μεγαλύτερων εκτάσεων γης. (Μείωση ορίου στρεμμάτων βαμβακοκαλλιέργειας).
- Αξιοποίηση στη γεωργία των δυνατοτήτων που δίνει η πληροφορική.
- Αύξηση των θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο. Καταπολέμηση της ανεργίας. Προστασία της υγείας των καταναλωτών.
- Να προσληφθεί κτηνιατρικό προσωπικό.
- Αυστηρές προδιαγραφές για την έγκριση φυτοφαρμάκων.
- Ενημερωτική καμπάνια από τα Υπουργεία Υγείας και Γεωργίας καθώς και τους γεωπόνους για τις συνέπειες της χρήσης φυτοφαρμάκων.
- Απαγόρευση των καρκινογόνων φυτοφαρμάκων.
- Μείωση στις τιμές των φυτοφαρμάκων και του Φ.Π.Α.
- Να γίνουν σεμινάρια σε όλη τη χώρα για το κρασί.
- Επιδότησεις για να ασχοληθούν περισσότεροι και να φυτευτούν μεγάλες εκτάσεις αμπελιών.
- Να δίνονται έγκαιρα οι αποζημιώσεις και στους αμπελοκαλλιεργητές.
- Να θεσπιστούν βιολογικοί τρόποι καλλιέργειας του αμπελιού.
- Μορφωμένοι αγρότες - Παιδεία - Φροντίδα του κράτους για αυτό.
- Φράγματα σε χείμαρρους για ενίσχυση του υδροφόρου ορίζοντα.

13. ΔΑΣΗ

α. Επισημάνσεις

- Τα δάση προσφέρουν υγεία, ξεκούραση, ανανέωση, ηρεμία, είναι πηγή έμπνευσης, πνεύμονας οξυγόνου.
- Ζωτικός ο ρόλος του δάσους στην ομαλή λειτουργία του περιβάλλοντος.
- Η σωστή διαχείριση τους συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη.
- Τα δάση καταστρέφονται, από άγνοια, αδιαφορία, ανθρώπινο εγωισμό, σκόπιμα για κερδοσκοπικά συμφέροντα, την όξινη βροχή, τα απόβλητα, τις χημικές ενώσεις.
- Οι πυρκαγιές αποτελούν βασική αιτία καταστροφής, από κεραυνούς, αναμμένα τσιγάρα, εμπρησμούς, από οικοπεδοφάγους.
- Πρόβλημα για τα δάση αποτελούν και οι υλοτομήσεις.
- Δεν λαμβάνονται τα στοιχειώδη μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Καθημερινά καταναλώνουμε μεγάλες ποσότητες χαρτιού με συνέπειες στο οικοσύστημα.
- Η οικολογική καταστροφή συμπληρώνεται και από τη βιομηχανική επεξεργασία για την παραγωγή ξύλου.
- Οι δασοφύλακες δεν είναι αρκετοί.
- Η ευθύνη για τη προστασία τους βαραίνει πολίτες και κράτος.
- Η καταστροφή του δάσους σημαίνει: Έλλειψη οξυγόνου, εξαφάνιση σπάνιων ζώων, πτηνών, φυτών, ξέπλυμα και διάβρωση του εδάφους, στέρωση ομορφιάς και υγείας, ψυχικό μαρασμό.

β. Προτάσεις

- Η Πολιτεία μέσω της παιδείας να καλλιεργήσει οικολογική συνείδηση στους πολίτες και η οικογένεια να συμβάλει στην δημιουργία οικολογικής συνείδησης στα παιδιά.
- Σεβασμός και αγάπη για το δάσος.
- Έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των πυρκαγιών.
- Αυστηρά νομοθετικά μέτρα και αυστηρές ποινές για τους παραβάτες.
- Ευθύνη κυβέρνησης και όλων μας η διαφύλαξη των δασών.
- Δενδροφύτευση σε κατεστραμμένες περιοχές με συμμετοχή όλων μας.
- Πρόσληψη περισσότερων δασοφυλάκων για καλύτερη φύλαξη των δασών.
- Να μειωθεί η κατανάλωση χαρτιών και να βελτιωθούν οι τεχνικές ανακύκλωσης.
- Καθολική συμμετοχή στη συλλογή χαρτιού, καθαρού από ξένες ύλες, για ανακύκλωση.
- Παρατηρητήρια στις κορυφές των βουνών για πρόληψη πυρκαγιών.
- Διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών.
- Κατασκευή δεξαμενών νερού σε καίριες θέσεις.
- Εκπαίδευση προσωπικού.
- Συμμετοχή και των πολιτών στην προστασία των δασών.
- Καλύτερη, γενικά, οργάνωση των τομέων δημοσίων υπηρεσιών για τα δάση.

14. ΑΛΙΕΙΑ

α. Επισημάνσεις

Η αλιεία σήμερα έχει υποβαθμιστεί, γιατί είναι λίγα τα χρήματα (εισόδημα) και γιατί είναι καταστροφικές οι μέθοδοι αλιείας.

β. Προτάσεις

- Καλύτερη φύλαξη των ψαρότοπων από το λιμενικό.
- Συμπαράσταση του κόσμου για την προστασία της θάλασσας.
- Νόμοι για την αλιεία.

15. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

α. Επισημάνσεις

- Ο σημαντικότερος πόρος της εθνικής μας οικονομίας.
- Υπάρχουν δύο μορφές τουρισμού: ο εσωτερικός και ο εξωτερικός.
- Στον τουρισμό εμπλέκεται πλήθος υπηρεσιών και εργαζομένων.
- Η μαζικοποίηση του τουρισμού οδηγεί στην υποβάθμιση των τοπικών τεχνών και επιβαρύνει την οικολογία και το περιβάλλον.

Θετικές συνέπειες του τουρισμού:

α) Κοινωνικά θέματα και πολιτιστικά:

- Συμβάλλει στην συναδέλφωση των λαών μέσω της γνωριμίας του τόπου, των αξιοθέατων, της ιστορίας, του πολιτισμού και της αλληλογνωριμίας των ανθρώπων.
- Συνεργασία, επικοινωνία λαών, πολιτιστικές ανταλλαγές, φιλικές σχέσεις, συνεργασία με άλλους λαούς, πλαταίνουν οι ορίζοντες.

β) Οικονομικά:

- Ενίσχυση της οικονομίας της χώρας, απασχόληση εργατικού δυναμικού, μείωση της ανεργίας.
- Διαφήμιση χώρας.
- Ανάπτυξη εμπορίου, βιοτεχνίας.

Αρνητικές επιπτώσεις τουρισμού:

Καταστροφή του περιβάλλοντος, χάνεται το παραδοσιακό χρώμα της περιοχής, αγορά γης από ξένους, καταστροφή οικισμών και οικοσυστημάτων.

Κοινωνικές – ηθικές:

Ξενομανία, εισαγωγή και μίμηση ξένων προτύπων, αλλοίωση – υποτίμηση – εξαφάνιση παράδοσης, εκμετάλλευση ξένων, εγκληματικότητα, ναρκωτικά, αλλοίωση της γλώσσας, χρήση ξένων γλωσσών στο λεξιλόγιο και ξένων προτύπων διασκέδασης. Γενικά υπάρχει κίνδυνος αλλοίωσης της εθνικής και ηθικής φυσιογνωμίας μιας χώρας.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Αισχροκέρδεια, υπερεκμετάλλευση τουριστών, βιομηχανοποιημένος τουρισμός για εύκολα κέρδη, καταστροφές πολλών εκατομμυρίων και φθορές σε αρχαιολογικούς χώρους (που είναι και πολιτιστικές συνέπειες), αύξηση κόστους ζωής, υποβάθμιση χειρωνακτικής εργασίας, ανεργία.

- Ένας τόπος έχει τουρισμό, όταν έχει μνημεία, καλό κλίμα, φύση, συγκοινωνία, διάθεση φιλοξενίας, ασφάλεια.
- Η Ελλάδα τουριστική χώρα που έχει πολλά πλεονεκτήματα για την προσέλκυση τουριστών (ιστορικά και αρχαιολογικά μνημεία, θάλασσα, νησιά, κλίμα, φυσικές ομορφιές).
- Κύριο χαρακτηριστικό μας η φιλοξενία.
- Υπάρχουν, όμως, ανεκμετάλλευτοι αρχαιολογικοί χώροι, φυσικές ομορφιές, βουνά που έχουν τη δυνατότητα αξιοποίησης για αθλητικό τουρισμό (αλπινισμός, ράφτινγκ σε ποτάμια)
- Λίγα μόνο τοπία έχουν αναδειχθεί ενώ υπάρχουν πολλά νησιά / χωριά που εξασφαλίζουν χειμερινό τουρισμό.
- Το ενδιαφέρον δεν θα έπρεπε να προορίζεται μόνο στα νησιά και το καλοκαίρι αλλά όλο το χρόνο σε όλα τα μέρη, καθώς μπορούν να συνδυαστούν άθληση, περιπέτεια, πολιτισμός, ψυχαγωγία.
- Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση του τουρισμού και, επομένως, μείωση του τουριστικού εισοδήματος.

Αίτια:

- 1) Αύξηση τιμών λόγω αισχροκερδείας.
 - 2) Ελλιπής διαφήμιση.
 - 3) Ανευθυνότητα των αρμοδίων.
 - 4) Έλλειψη καθαριότητας – Ακρίβεια.
 - 5) Κακές παρεχόμενες υπηρεσίες – Παράπονα τουριστών που αφορούν τα εστιατόρια, τα ταξί, τα ξενοδοχεία, τις συγκοινωνίες, την υποδομή.
 - 6) Η Αθήνα πυκνοκατοικημένη με κυκλοφοριακό πρόβλημα, νέφος, και χωρίς να δείχνει το πνευματικό της παρελθόν.
- Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού θα βοηθήσει πολύ τους αγρότες και θα τους κρατήσει στον τόπο τους. Ο αγροτουρισμός δεν έχει αναπτυχθεί στην Ελλάδα.
 - Παρά την αναβάθμιση του ΕΟΤ και την ενεργοποίηση των ΜΜΕ για προβολή της χώρας μας, την βελτίωση της υποδομής και την προώθηση γενικά του τουρισμού μας από το κράτος, ο τουρισμός έχει χάσει τον δυναμισμό και το όραμα του λόγω έλλειψης ολοκληρωμένης τουριστικής πολιτικής.
 - Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι ευκαιρία για προβολή της Ελλάδας.

β. Προτάσεις

- Καλύτερος προγραμματισμός τουριστικής αξιοποίησης των αξιοθέατων της χώρας και των τουριστικών περιοχών, προβολή τους – Διαφήμιση. Αξιοποίηση ΜΜΕ και διαδικτύου για αυτόν τον σκοπό.
- Κατάλληλα μέτρα προστασίας του τουρισμού από την Πολιτεία. Αναβάθμιση του ΕΟΤ.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Καλύτερη ξενοδοχειακή υποδομή.
- Ειδικευμένο προσωπικό.
- Αύξηση του προσωπικού σε μουσεία, ξενοδοχεία, χώρους αναψυχής.
- Διάθεση ευρωπαϊκών κονδυλίων για τουριστική αξιοποίηση.
- Δημιουργία ισχυρού Υπουργείου Τουρισμού.
- Υποστήριξη του κράτους για ανταγωνιστικό και ποιοτικό τουρισμό.
- Οικονομικά κίνητρα για αναβάθμιση τουριστικών επιχειρήσεων.
- Φορολογική μείωση ή φοροαπαλλαγές.
- Δημιουργία παραδοσιακών ξενώνων.
- Τουριστική αναβάθμιση μέσω εκπαίδευσης, κατάρτισης και οργάνωσης τουριστικών επιχειρήσεων.
- Περιποίηση των τουριστών με αίσθημα φιλοξενίας.
- Περιορισμός ανεξέλεγκτου χτισίματος ξενοδοχείων σε βάρος του περιβάλλοντος.
- Προστασία των παραδοσιακών οικισμών.
- Συντήρηση των μνημείων μας, φύλαξη χώρων
- Προβολή της φιλοξενίας και της λαϊκής μας τέχνης.
- Αυστηρή νομοθεσία για όσους καταστρέφουν φυσικά μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, παραδοσιακούς οικισμούς.
- Επιβολή κυρώσεων σε όσους αισχροκερδούν.
- Να αναπτυχθεί ο εσωτερικός τουρισμός και ο χειμερινός τουρισμός. Ο ορεινός με αξιοποίηση των βουνών για χειμερινά σπορ (αθλητικός τουρισμός) με οργανωμένα κέντρα. Ο αγροτουρισμός και ο κοινωνικός τουρισμός και ο οικοτουρισμός.
- Βελτίωση οδικού δικτύου και συγκοινωνιών, κατασκευή αεροδρομίων, λιμανιών.
- Έργα αποχέτευσης, βιολογικού καθαρισμού.
- Καθαριότητα στους χώρους διαμονής και διατροφής.
- Σύγχρονα μέσα επίσης τηλεπικοινωνιών.
- Παροχή ψυχαγωγίας συνδεδεμένης με την παράδοση του λαού μας.
- Ο τουρισμός να λειτουργήσει ως κρίκος σύσφιξης των σχέσεων μεταξύ των λαών.
- Να επισκεπτόμαστε κι εμείς τις χώρες των ξένων τουριστών.

16. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

α. Επιστημάνσεις

- Ο άνθρωπος εκμεταλλεύτηκε τη δύναμη του ανέμου και του νερού από τα ιστορικά χρόνια για την παραγωγή έργου.
- Η βιομηχανική επανάσταση παραγκώνισε την αιολική και την ενέργεια του νερού.
- Η ηλιακή ενέργεια δίνει ζωή στον πλανήτη.
- Το ενεργειακό θέμα επιδρά στους οικονομικούς δείκτες.
- Ο άνθρωπος στην προσπάθεια του να κάνει τη ζωή του ευκολότερη εξαρτήθηκε από την κατανάλωση ενέργειας.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Ο άνθρωπος εκμεταλλεύεται με αλόγιστο τρόπο τους φυσικούς πόρους για να παράγει ενέργεια.
- Η ενέργεια γίνεται «το μήλον της έριδος» για λαούς και κυβερνήσεις και προκαλεί παραβιάσεις διεθνών συνθηκών και πολέμους..
- Η συνεχής χρήση διαφόρων μορφών ενέργειας οδηγεί στην υπερεκμετάλλευση και σε οικολογικές καταστροφές.
- Οι αποθηκευμένες πηγές ενέργειας καταστρέφουν τον πλανήτη, ενώ οι ανανεώσιμες δεν χρησιμοποιούνται και δεν έχουν μεγάλη απόδοση.
- Η πετρελαϊκή κρίση είναι αποτέλεσμα της συστηματικής εκμετάλλευσης των ενεργειακών αποθεμάτων. Το πετρέλαιο διαρκώς λιγοστεύει.
- Το πετρέλαιο στο οποίο στηριζόμαστε οδηγεί σε αδιέξοδο (αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον (φαινόμενο του θερμοκηπίου) και τη διατήρηση της ειρήνης).
- Ελλιπής η ενημέρωση των πολιτών πάνω στο θέμα ενέργεια.
- Υπάρχει ανάγκη εξοικονόμησης ενέργειας.
- Οι επιστήμονες αναζητούν νέες μορφές ενέργειας για να μη μολύνεται το περιβάλλον.
- Έχουμε αύξηση παγκόσμιας ενεργειακής κατανάλωσης και του άνθρακα.
- Εκτός από το πετρέλαιο, τον άνθρακα, λιγοστεύουν όλα τα ορυκτά και τα μέταλλα.
- Πηγές ενέργειας: Βιομάζα, υδροδυναμική ενέργεια, αιολική, ηλιακή.
- Η χώρα μας, επίσης, διαθέτει μεγάλη ηλιοφάνεια.
- Έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει εναλλακτικές μορφές ενέργειας.
- Χρειάζεται κατάλληλη υποδομή για τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας (αιολική, φυσικό αέριο, ηλιακή, ηλεκτρόλυση νερού).
- Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν έχουν ευρεία χρήση στην Ελλάδα.
- Μείωση της ρύπανσης της ατμόσφαιρας.
- Μείωση ανεργίας, οικονομικά οφέλη.
- Η πυρηνική ενέργεια έχει θετικές συνέπειες, αλλά και επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον.
- Μεγάλο πρόβλημα η απομάκρυνση των πυρηνικών αποβλήτων.
- Η πυρηνική ενέργεια είναι το όπλο των μεγάλων δυνάμεων.
- Η χρήση της πυρηνικής ενέργειας για πολεμικούς σκοπούς θα οδηγήσει στον όλεθρο όλου του πλανήτη (π.χ. Χιροσίμα – Ναγκασάκι).
- Η χρήση της πυρηνικής ενέργειας:
Για ειρηνικούς σκοπούς προσέφερε πάρα πολλά και σε πολλούς τομείς (π.χ. ιατρική για αντιμετώπιση ασθενειών και σε ιατρικές και βιομηχανικές έρευνες) καθώς και λύση στο ενεργειακό πρόβλημα.
- Η κατασκευή ηλεκτρικού αυτοκινήτου σταμάτησε λόγω της αναλγησίας των κυβερνήσεων σε περιβαλλοντικά θέματα.

β. Προτάσεις

- Απαραίτητη η προστασία του περιβάλλοντος.
- Να στραφούμε σε πηγές ενέργειας που δεν βλάπτουν το περιβάλλον.
- Ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης.
- Κονδύλια για την έρευνα και την κατασκευή εργοστασίων με ηλιακή ενέργεια.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Αυτόνομη μονάδα παραγωγής ενέργειας σε κάθε σπίτι με ηλιακούς συλλέκτες, χρήση φυσικού αερίου, με ανεμογεννήτριες.
- Δημιουργία πάρκων με ανεμογεννήτριες.
- Κάλυψη και των ορεινών περιοχών με το δίκτυο ηλεκτροδότησης.
- Εγκατάσταση παντού ηλιακών θερμοσιφώνων.
- Συντήρηση των οικιακών ηλεκτρικών συσκευών.
- Σωστή μόνωση σπιτιών, για οικονομία στην οικιακή κατανάλωση ενέργειας.
- Προώθηση έρευνας για κατασκευή αυτοκινήτου που θα κινείται με εναλλακτικές μορφές ενέργειας (π.χ. ηλεκτρική ή υδρογόνο).
- Εγκατάσταση των υποσταθμών της ΔΕΗ εκτός κατοικημένων περιοχών.
- Αξιοποίηση αποθεμάτων γεωθερμικής ενέργειας.
- Περιορισμένη χρήση της ατομικής ενέργειας.
- Για ειρηνικούς σκοπούς (παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας – κίνηση), βελτίωση της ποιότητας ζωής, αλλά με τη λήψη εκ των προτέρων σχολαστικών μέτρων προστασίας και ασφάλειας.
- Γενικευμένη αντίδραση των λαών – διαδηλώσεις για τον τερματισμό των πυρηνικών δοκιμών και την κατασκευή πυρηνικών όπλων.
- Φορολογικές απαλλαγές στους χρήστες εναλλακτικών μορφών ενέργειας.
- Ενημέρωση γενικά για τη σοβαρότητα του προβλήματος της ενέργειας.

17. ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

α. Επισημάνσεις

- Τα ύδατα είναι είδος προς εξαφάνιση.
- Η έλλειψη υδάτινων πόρων ο μελλοντικός εφιάλτης.
- Η λειψυδρία πρόβλημα στις χώρες της Ασίας, Αφρικής, της Μεσογείου.
- Στο μέλλον θα γίνεται πόλεμος για τη διαχείριση του.
- Αυξανόμενος πληθυσμός, αυξανόμενη και η ζήτηση.
- Κακό νερό, κακή υγεία.

Αίτια:

- Αδειάζουν οι πηγές.
- Κλιματολογικές αλλαγές (αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου).
- Ανάπτυξη γεωργίας, βιομηχανίας.
- Μόλυνση.

Συνέπειες:

- Μείωση νερού, διατάραξη υδρολογικού κύκλου.
- Προβλήματα μεταξύ γειτονικών κρατών.
- Ανταγωνισμό για έλεγχο υδάτινων πόρων.
- Ρυπογόνοι παράγοντες είναι:
 - Τα χημικά στοιχεία που καταναλώνονται από υδρόβιους οργανισμούς και τους δηλητηριάζουν.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Πετροχημικά, ζιζανιοκτόνα λιπάσματα, φυτοφάρμακα, κτηνοτροφικές μονάδες.
- Οι παρούσες γεωργικές πρακτικές υπονομεύουν το μέλλον των υδάτινων αποθεμάτων στην Ευρώπη.
- Συνέπειες μόλυνσης του νερού:
 - Αρρώστιες σε ανθρώπους, ζώα, φυτά.
 - Όξινη βροχή.
 - Προβλήματα στη γεωργία
- Στη χώρα μας ανομοιογενής η κατανομή σε υδάτινα αποθέματα.
- Παλιό το δίκτυο ύδρευσης στη χώρα μας.

β. Προτάσεις

- Μέτρα βελτίωσης συστήματος άρδευσης.
- Παγκόσμια συνεργασία για εξασφάλιση νερού.
- Συμμετοχή στην προσπάθεια διεθνών οργανισμών, όπως UNICEF, και ενίσχυσή τους.
- Ψήφιση παγκοσμίου νόμου απαγόρευσης της αλόγιστης κατανάλωσης νερού
- Αυστηρότατες νομοθετικές ρυθμίσεις για τη μόλυνση των υδάτων.
- Φυσική ροή των ποταμών χωρίς φράγματα.
- Να μελετηθεί η ανακύκλωση – καθαρισμός του νερού. Μηχανήματα ανακύκλωσης σε πισίνες και πλυντήρια.
- Ποιοτικός έλεγχος από ειδικούς επιστήμονες (χημικούς – βιολόγους) για διαπίστωση της καταλληλότητας του πόσιμου νερού.
- Σύγχρονες δεξαμενές νερού, καθαρές για περιορισμό των απωλειών νερού.
- Δυλιστήρια, φίλτρα κι όχι απόβλητα στα ποτάμια.
- Αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης.
- Άντληση και σωστή εκμετάλλευση των υπογείων υδάτων.
- Κατασκευή εργοστασίων αφαλάτωσης θαλασσιών υδάτων.
- Ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης σε ειδικό μάθημα στο σχολείο.
- Αποχετευτικό σύστημα σε κάθε πόλη άνω των 2000 κατοίκων.
- Επιχορήγηση ιδιωτικών γεωτρήσεων.

18. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

α. Επιστημάνσεις

- Μεγάλη η προσφορά του τεχνικού πολιτισμού στον άνθρωπο.
- Είναι ευχή και ευχαρίστηση για όλους μας η τεχνολογία, είναι η δόξα της ανθρώπινης σκέψης, αλλά από μας και τον τρόπο που τη χρησιμοποιούμε εξαρτάται, αν, τελικά, θα εξελιχθεί σε κατάρρα.
- Από τα πρωτόγονα εργαλεία φτάσαμε στη σημερινή τεχνολογική έκρηξη.
- Επιστήμη και τεχνολογία, έννοιες αλληλοσυμπλεκόμενες, η μία αποτελεί τη γνώση η άλλη αποτελεί την πράξη. Ζούμε στον αιώνα της τεχνολογίας και της επιστήμης του τεχνικού πολιτισμού.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Η επιστήμη και η τεχνολογία εμπλούτισαν τη ζωή του ανθρώπου και τον βοήθησαν να αποκτήσει επίγνωση της θέσης του στον κόσμο.
 - Η εργασία μηχανοποιήθηκε. Αίτια: Αυξανόμενη παραγωγή, αύξηση κέρδους, αλόγιστη τεχνολογική πρόοδος.
 - Η πρόοδος επιστήμης και τεχνολογίας σωστά εφαρμοζόμενη συνέβαλε στην αύξηση της παραγωγής και στην αύξηση του μέσου όρου ζωής.
 - Ανακαλύψεις στο χώρο της υγείας και της καθημερινής ζωής, αυτοκίνητα, πλοία, όπλα, βελτίωσαν της ποιότητα ζωής.
 - Η τεχνολογία χρησιμοποιήθηκε για πολεμικούς, ιατρικούς σκοπούς και για την καλυτέρευση της ποιότητας της ζωής.
 - Σήμερα δεν προλαβαίνουμε τις τεχνολογικές εξελίξεις.
 - Έλλειψη ενημέρωσης των πολιτών για την τεχνολογία.
 - Με την τεχνολογία αναβαθμίζεται ο τρόπος διδασκαλίας.
 - Με την τεχνολογία ο άνθρωπος κυριάρχησε πάνω στη φύση.
 - Μέσω της τεχνολογίας και της έρευνας μια οικονομία γίνεται ανταγωνιστική.
 - Οι Ρώσοι και Αμερικάνοι επιδοτούν την έρευνα μέσω στρατιωτικών κονδυλίων.
 - Παρά την ανοδική εξέλιξη του τεχνικού πολιτισμού τα αγαθά της τεχνολογίας δεν μας καθιστούν ευτυχισμένους. Η τεχνολογία κυριαρχεί και καθορίζει την κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική ζωή.
- Οι θετικές επιπτώσεις της τεχνολογίας:
- Βελτίωση βιοτικού επιπέδου. Ποιοτική αναβάθμιση προϊόντων.
 - Αύξηση ελεύθερου χρόνου.
 - Νέες θέσεις εργασίας.
 - Καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των λαών.
 - Διεύρυνση κοινωνικών σχέσεων.
 - Ασφαλείς μεταφορές.
 - Αποκρυπτογράφηση DNA.
 - Συμβάλλει στην καλύτερη ενημέρωση.
 - Ανάπτυξη νέων μορφών οικονομίας.
 - Τεχνητή γονιμοποίηση, κινητή τηλεφωνία, Διαδίκτυο, σήμανση δρόμων, εναλλακτικές μορφές ενέργειας.
 - Κάλυψη αναγκών διατροφικών του Τρίτου κόσμου.
- Η τεχνολογία δεν έχει μόνο θετικά αλλά και αρνητικά αποτελέσματα. Για τα αρνητικά φταίει ο άνθρωπος.

Αρνητικά τεχνολογίας:

- Καταπάτηση ηθικοπνευματικών αξιών.
- Υλισμός. Έξαρση υλικών αγαθών.
- Σκοτώνει τις ιδέες μας, το συναίσθημα μας.
- Χειραγωγεί το μυαλό και το σώμα μας εύκολα.
- Παραπληροφόρηση. Παραβίαση προσωπικών δεδομένων.
- Δημιουργεί νωθούς και χωρίς πρωτοβουλία ανθρώπους.
- Ανεργία. Η τεχνολογία αντικατέστησε τον άνθρωπο σε θέσεις εργασίας. Το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα στις μέρες μας.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Η μηχανοκρατία αλλοτριώνει τα άτομα και τους λαούς, αλλοιώνει και τον ίδιο τον εαυτό μας και προκαλεί οικολογική καταστροφή (μόλυνση θαλασσών, ατμοσφαιρική ρύπανση, όξινη βροχή, μόλυνση του πλανήτη).
- Οι πυρηνικές δοκιμές αλλοίωσαν τις κλιματολογικές συνθήκες του πλανήτη.
- Ενίσχυση του πολεμικού οπλοστασίου.
- Αστυφιλία, αύξηση εγκληματικότητας και βίας.
- Τρύπα όζοντος. Απειλή από το φαινόμενο του θερμοκηπίου.
- Ηθικά διλήμματα λόγω κλωνοποίησης.
- Μεταλλαγμένα τρόφιμα επικίνδυνα για την υγεία μας. Η διάδοση της θα σιμάνει την εξαφάνιση της παραγωγής.

β. Προτάσεις

- Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για μια υγιεινή κοινωνία.
- Να κυριαρχήσουμε στην πρόοδο.
- Η τεχνολογία να γίνει εργάτης του κοινού καλού.
- Έλεγχος της τεχνολογίας και με μέτρο η χρήση της, με γνώμονα το συμφέρον της υγείας και το καλό του συνόλου.
- Η τεχνολογία να βοηθήσει στην προστασία της φύσης.
- Όχι παραβίαση ηθικών αρχών στο όνομα της τεχνολογίας.
- Να σταματήσει η κατασκευή μηχανών για ένα διάστημα, για να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας.
- Κατάργηση πυρηνικών όπλων – πυρηνικών δοκιμών – πυρηνικών όπλων.
- Αποδοτικότερη χρήση της τεχνολογίας (π.χ. στον εντοπισμό των ναρκωτικών).
- Ανθρωπιστική παιδεία, μόρφωση, ηθική – πνευματική και ψυχική καλλιέργεια.
- Ηλιακό αυτοκίνητο. Καταλύτες στους κινητήρες των παλιών.
- Περιορισμός κυκλοφορίας οχημάτων παλαιάς τεχνολογίας.
- Απαγόρευση πώλησης μεταλλαγμένων τροφίμων.
- Να κλείσουν τα πυρηνικά εργοστάσια.
- Μείωση της παραγωγής χημικών και πυρηνικών όπλων.
- Καταστροφή των «έξυπνων» βομβών και των ατομικών.
- Η κοινωνία εξελίσσεται και πρέπει να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις με σύμμαχο την τεχνολογία.
- Η χρήση της μηχανής ν' αυξήσει την ανθρώπινη ελευθερία κι όχι να την κάνει δούλο της.
- Προστασία του περιβάλλοντος.
- Δράση κρατών για ανάπτυξη της τεχνολογίας.
- Ανακύκλωση – Χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας.
- Όχι αναπτυσσόμενα και ανεπτυγμένα κράτη. Συνεργασία. Βοήθεια των ανίσχυρων από τους ισχυρούς για εξάλειψη της αδικίας.
- Απομάκρυνση βιομηχανικών μονάδων από κατοικημένες περιοχές.
- Ανάπτυξη της τεχνολογίας με εκτεταμένα δίκτυα ερευνών.
- Άμεση εφαρμογή ερευνών στην βιομηχανία.
- Δια βίου εκπαίδευση μέσω της επιχείρησης.
- Λειτουργία παγκόσμιου δικτύου πληροφοριών.

19. ΕΠΙΣΤΗΜΗ

α. Επισημάνσεις

- Στη χώρα μας έχουν παραγκωνισθεί τα επιστημονικά ερευνητικά προγράμματα.
- Η επιστήμη συχνά γίνεται τροφή της τεχνολογίας.
- Οι Έλληνες επιστήμονες πηγαίνουν στο εξωτερικό όπου έχουν όλες τις δυνατότητες της έρευνας, προοδεύουν και καθιερώνονται διεθνώς (3).
- Η ανάπτυξη της έρευνας έχει οικονομικό όφελος για τη χώρα μας.
- Θα ενισχυθεί η επιστήμη μέσω της έρευνας.
- Θα μειωθεί η ανεργία.

β. Προτάσεις

- Ενίσχυση στον τομέα της έρευνας από το κράτος με επιχορηγήσεις και επενδύσεις.
- Ιδιωτική οικονομική ενίσχυση στις προσπάθειες της έρευνας.
- Εξοικείωση με τα επιτεύγματα της επιστήμης για να εκλείψει ο φόβος.
- Όχι στον περιορισμό της επιστήμης.
- Να συμβαδίζει τεχνολογία και επιστήμη.
- Ευθύνη και ήθος από τους επιστήμονες.

20. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ - ΚΙΝΗΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

α. Επισημάνσεις

- Συνεχής εξάρτηση από τον κόσμο της πληροφορικής.
- Είναι το μεγαλύτερο τεχνολογικό επίτευγμα της εποχής μας. Ο Η/Υ άλλαξε εντελώς τη ζωή του ανθρώπου.
- Αβάσιμες και κακόβουλες οι φήμες ότι με τη διάδοση της χρήσης Η/Υ κινδυνεύει η προσωπική μας ζωή που είναι εκτεθειμένη στον κυβερνοχώρο.
- Η λειτουργία του Η/Υ είναι απλή, δεν ωφελούν οι μυθοποιήσεις.
- Ο τρόπος διαχείρισης της πληροφορίας επηρεάζει τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο.
- Το μάθημα της πληροφορικής δε διδάσκεται σωστά. Οι φοιτητές των τμημάτων πληροφορικής δεν έχουν το ίδιο επίπεδο γνώσεων.
- Είναι επίτευγμα οι Η/Υ, ανάλογο με την τυπογραφία στην επιστήμη.
- Η αστυνομία αρχίζει να επεκτείνει τη χρήση Η/Υ για να αποκτήσουν γνώσεις όλοι οι αστυνομικοί, για χειρισμό σωστά των υποθέσεων του ηλεκτρονικού εγκλήματος.
- Η τηλεργασία βοηθάει άτομα με ειδικές ανάγκες, αλλά παρέχει και δυνατότητα εκπαίδευσης των ατόμων αυτών.
- Συμβάλλουν οι Η/Υ και στην παιδεία με την ενεργή συμμετοχή των μαθητών, όμως κάνοντας τη μάθηση πιο ευχάριστη και διασκεδαστική.
- Εξασφάλιση ταχύτητας και ακρίβειας στην παροχή πληροφοριών.
- Διευκολύνει την επαγγελματική μας εξέλιξη.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Το Internet σπουδαίο ψυχαγωγικό και πολιτιστικό εργαλείο.
- Ανέτρεψε το Internet την παραδοσιακή επικοινωνία. Καλύπτει πρακτικές ανάγκες (Δημόσια διοίκηση).
- Η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με άλλες χώρες στα gaming και στη σύνδεση μας με το διαδίκτυο (Internet).
- Σήμερα γίνεται σοβαρή προσπάθεια στα σχολεία και στα ΑΕΙ για γενίκευση και επέκταση της χρήσης και σύνδεσης με το Internet.
- Με το Internet (διαδίκτυο) αποφεύγεται ο συνωστισμός και η ταλαιπωρία, για τις συναλλαγές με τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Σημαντική βοήθεια στον τομέα της εκπαίδευσης, υγείας, οικονομίας.

Κινητά τηλέφωνα:

- Είναι ένας τρόπος επικοινωνίας, επαφής και συνεννόησης των νέων.
- Σπουδαία εφεύρεση και η Κινητή τηλεφωνία.
- Ύποπτη η σιωπή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τα προβλήματα που δημιουργεί στον άνθρωπο.

β. Προτάσεις

- Οι Η/Υ να μην καταργούν θέσεις εργασίας.
- Δημιουργία παγκοσμίου δικτύου πληροφοριών.
- Η χρήση των Η/Υ στην εκπαίδευση να ενεργοποιεί τους μαθητές.
- Οικονομική δυνατότητα, αγοράς από όλους Η/Υ, μέσω του κράτους.
- Οι λαοί με την ανάπτυξη της τεχνολογίας να διεκδικήσουν φτηνούς τρόπους επικοινωνίας.
- Συνέχιση της αλματώδους επιτυχίας στην εξέλιξη των Η/Υ.
- Γενίκευση της γνώσης και χρήσης των Η/Υ από όλους τους αστυνομικούς.
- Ενημέρωση από ειδικούς για τους κινδύνους που μπορεί να προκληθούν από κακή χρήση Η/Υ.
- Χρέος της Πολιτείας να θέσει βάσεις ενημέρωσης για την κοινωνία της πληροφορικής.
- Οι Η/Υ να μην αντικαταστήσουν τους καθηγητές.

Internet:

- Αυστηρά μέτρα από την κυβέρνηση για όσους μέσω Internet ζητούν πληροφορίες.
- Νόμοι να απαγορεύσουν την δημιουργία διαβρωτικών για το ήθος ιστοσελίδων.
- Νόμοι που οριοθετούν λειτουργία διαδικτύου και προστασίας της ιδιωτικής ζωής.
- Απαγόρευση στην πρόσβαση προσωπικών δεδομένων.

Κινητά τηλέφωνα:

- Χρήση τους μόνο σε περιπτώσεις ανάγκης και επαγγελματικούς λόγους.
- Απεξάρτηση από τα κινητά.
- Συχνότερη χρήση σταθερού τηλεφώνου.
- Ανέβασμα της αγοραστικής αξίας των κινητών για να μην αγοράζονται από νέους.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Έκφραση συναισθημάτων άμεση και όχι έμμεση μέσω του κινητού.
- Ενημέρωση των κατοίκων για τη σωστή χρήση και λειτουργία.
- Νομική κάλυψη των πολιτών και απαγόρευση τοποθέτησης κεραιών και σταθμών κινητής τηλεφωνίας σε κατοικημένες περιοχές και κοντά σε σχολεία.

21. ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Η Ελλάδα έχει πλούσιο ορυκτό πλούτο.
- Το εργοστάσιο αλουμινίου μολύνει το περιβάλλον.
- Ο εξοπλισμός δεν είναι καλός.
- Έχει αξιοποιηθεί η γύρω περιοχή, αλλά έχει μολυνθεί η θάλασσα.

β. Προτάσεις

- Οι Έλληνες να αναλάβουν την εκμετάλλευση και εμπορία της αλουμίνας, ιδρύοντας αντίστοιχες εταιρείες.
- Βιομηχανική ανάπτυξη περιοχής του Λαυρίου.
- Σωστή εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου.
- Αγορά καινούριων στολών και καινούριων μηχανημάτων.
- Περίθαλψη στους εργαζόμενους.
- Πρόσληψη κάθε χρόνο ατόμων.
- Συμβούλιο εργαζομένων για πρόταση λύσεων σχετικών των προβλημάτων τους.

22. ΤΡΟΦΙΜΑ

α. Επισημάνσεις

- Στον τομέα των τροφίμων γίνεται εκμετάλλευση.
- Φαινόμενα αισχροκέρδειας.
- Ευκαιριακές υπέρρογκες αυξήσεις τιμών.
- Ελλιπείς έλεγχοι.
- Απρόσεκτη μετακίνηση και αποθήκευση.
- Ασαφής και ελλιπής νομοθεσία.
- Πρόβλημα και η πιθανότητα μόλυνσης των τροφίμων από τοξικά και καυσαέρια.
- Μακροχρόνιες οι συνέπειες στα τρόφιμα από το Τσερνομπίλ και τον πόλεμο στον Περσικό Κόλπο.
- Επισημαίνεται η αναγκαιότητα της σωστής διατροφής για τη σωστή λειτουργία του ανθρώπου, τη σωματική και πνευματική δραστηριότητα.
- Εντοπίζονται προβλήματα διατροφής στη δυτική κοινωνία (περιττή κατανάλωση κρέατος και λίπους, συντηρητικά κ.α.) και πόσιμου νερού.
- Η χώρα μας έχει μεγάλη παράδοση στην παραγωγή τροφίμων με μεγάλη

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

διατροφική αξία που είναι η βάση για τη μεσογειακή διατροφή (δίαιτα).

- Η τεχνολογία αποβλέπει στην καλύτερη διατήρηση των υλών που παράγει η γεωργία για την καλύτερη διατροφή του ανθρώπου.
- Η μηχανοποίηση και μαζικοποίηση της παραγωγής τροφίμων απαιτεί τυποποιημένες πρώτες ύλες, που, όμως, αλλοιώνονται με τον καιρό.
- Τα μεταλλαγμένα τρόφιμα (προϊόντα) κατώτερα από τα φυσικά αλλά ακριβότερα.
- Τα μεταλλαγμένα τρόφιμα μπορούν να σώσουν ζωές στις χώρες του Τρίτου κόσμου.
- Είναι, όμως, αβέβαιη η επίδραση των μεταλλαγμένων τροφίμων στην υγεία μας.
- Σε πολλά μεταλλαγμένα τρόφιμα δεν αναγράφονται οι αλλαγές που έχουν υποστεί.
- Τις συνέπειες των μεταλλαγμένων τροφίμων υφίστανται όλοι οι οργανισμοί.
- Οι νέοι σήμερα έχουν κακή διατροφή (αλατισμένα, καφές, τυποποιημένα, σακχαρώδη).

β. Προτάσεις

- Να μην τρώμε πολύ, αλλά όσο χρειάζεται.
- Άθληση. Ενημέρωση των νέων για την υγιεινή διατροφή.
- Τροφές με τα αναγκαία θρεπτικά συστατικά.
- Όχι μεταλλαγμένα τρόφιμα.
- Όχι απόρριψη χωρίς έλεγχο των μεταλλαγμένων προϊόντων.
- Όχι κατανάλωση έτοιμων, πρόχειρων φαγητών.
- Αλλαγή διατροφικών συνηθειών. Μεσογειακή δίαιτα.
- Ενίσχυση της έρευνας για την καλύτερη τυποποίηση της φέτας και των άλλων ελληνικών τυριών, του ελαιόλαδου, της ελιάς, κρασιών και άλλων παραδοσιακών προϊόντων.
- Σήμανση των τροφίμων με μεταλλαγμένα συστατικά.

23. ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

α. Επιστημάνσεις

- Η θάλασσα κινδυνεύει από τη ρύπανση.
- Οι θάλασσες του πλανήτη έχουν γίνει υποδοχείς πολλών λυμάτων.
- Δεδομένη, επομένως, και η ρύπανση των ελληνικών θαλασσών.

Αιτίες:

- Το κυνήγι του κέρδους.
- Τα απόβλητα των βιομηχανιών.
- Τα απόβλητα των πλοίων.
- Οι πετρελαιοπηγές και η κακής ποιότητας πετρέλαιο, που χρησιμοποιούν τα πλοία.
- Μεγάλες ποσότητες αζώτου από λιπάσματα, καύσιμα αυτοκινήτων, εντομοκτόνα που καταλήγουν μέσω αέρα, ποταμών, εδάφους στη θάλασσα.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Η ραδιενέργεια από πυρηνικές δοκιμές.
- Οι ιχθυοκαλλιέργειες.
- Η αδιαφορία και η απροσεξία των ανθρώπων που ρυπαίνουν τις παραλίες.

Συνέπειες:

- Λοιμώξεις κολυμβητών.
- Καταστρέφεται η θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα.
- Καταστροφική η επίδραση στην παραγωγή ειδών διατροφής.
- Σπάνια είδη εξαφανίζονται.
- Κινδυνεύουν οι χελώνες καρέτα- καρέτα, τα δελφίνια, οι φώκιες
- Ο τουρισμός πλήττεται από τις άδειες παραλίες λόγω ρύπανσης, ενώ το 70% των ανθρώπων των παράκτιων περιοχών, θίγονται επαγγελματικά με άμεση συνέπεια την ανεργία.

β. Προτάσεις

- Ο βαθμός εκμετάλλευσης φυσικών πόρων να γίνεται σε συνάρτηση με την αντοχή της φύσης.
- Περιβαλλοντική ομάδα για προστασία και καθαρισμό των θαλασσών από τα απόβλητα.
- Προγράμματα ανακύκλωσης σκουπιδιών.
- Κάδοι απορριμμάτων στις παραλίες.
- Ίδρυση ωκεανογραφικού κέντρου.
- Μηχανήματα καθαρισμού των ακτών.
- Χρήματα για αποχετεύσεις εργοστασίων.

24. ΝΑΥΤΙΚΟΙ - ΛΙΜΑΝΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Η Ελλάδα είναι από την αρχαιότητα συνδεδεμένη με τη θάλασσα.
- Μετά την Αγγλία, διαθέτει το πολυπληθέστερο ναυτεργατικό δυναμικό.
- Πολλά τα λιμάνια στη χώρα μας. Άλλα έχουν καλή υποδομή και αγγίζουν τα ευρωπαϊκά standards και άλλα υστερούν σε σχέση με το εξωτερικό.
- Στα λιμάνια υπάρχουν δραστηριότητες, όπως εκθέσεις φωτογραφικού υλικού, ναυτικά μουσεία.
- Δύσκολη η ζωή των ναυτικών (ζωή γεμάτη αλμύρα, πόνος, αγωνία, μοναξιά, χωρίς μικροχαρές της οικογένειας, ταξίδια σε όλο τον κόσμο).
- Το συνάλλαγμα ανακουφίζει την οικογένεια.
- Οι μηχανικοί ιδιαίτερα αδικούνται μισθολογικά.
- Στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη γίνονται θανατηφόρα ατυχήματα.
- Χρήση χημικών στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, επικίνδυνων για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- Τα πληρώματα στην πλειονότητά τους είναι αλλοδαποί.
- Η εμπορική ναυτιλία συμβάλλει στην ανάπτυξη της οικονομίας και του τουρισμού σημαντικά.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

β. Προτάσεις

- Συντήρηση κάθε χρόνο και σε κάθε λιμάνι του καραβιού.
- Απόσυρση των καραβιών άνω των 20– 23 χρόνων.
- Περισσότερα άτομα πλήρωμα για να ξεκουράζονται οι ναυτικοί.
- Απαγόρευση ανακατασκευής των ακατάλληλων πλοίων.
- Αύξηση των μισθών των ναυτικών.
- Τεχνολογικά άρτια εξοπλισμένα, σύγχρονα ναυπηγοεπισκευαστικά εργαστήρια.
- Μικροβιολογικό, χημικό εργαστήριο στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη.

25. ΖΩΑ - ΖΩΟΦΙΛΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Τα κατοικίδια ζώα είναι ο καλύτερος φίλος του ανθρώπου.
- Είναι ζωντανοί οργανισμοί, όπως και οι άνθρωποι.
- Η επαφή με τα ζώα κάνει τον άνθρωπο πιο υπεύθυνο.
- Τα ζώα βοηθούν τους ανθρώπους και με κατάλληλη εκπαίδευση γίνονται αρωγοί στο έργο τους. Π.χ. βοηθοί σε σεισμούς, αγγελιαφόροι (σκύλοι).
- Τα ζώα αξίζουν σεβασμό, αγάπη και φροντίδα.
- Χαλαροί στη χώρα μας οι νόμοι προστασίας των ζώων.
- Πολλοί αγαπούν τα ζώα και τα φροντίζουν, αρχικά, και ύστερα τα βαριούνται και τα εγκαταλείπουν.
- Τα ζώα βοηθούν μικρά παιδιά, γέροντες, άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Ενώ τα ζώα είναι φίλοι μας, λίγα είναι τυχερά.
- Κακοποίηση και εγκατάλειψη ζώων, ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες και σε περιόδους διακοπών.
- Η εγκατάλειψη των ζώων, δημιουργεί τα αδέσποτα.
- Πρόβλημα τα αδέσποτα ζώα, κυρίως σκυλιά, στους αστικούς χώρους.
- Η Ε.Ε. δίνει χρήματα στην Ελλάδα για τα αδέσποτα, αλλά δεν διατίθενται λόγω κάποιων επιτήδειων.
- Η δολοφονία των αδέσποτων ανεπίτρεπτη.
- Σημαντική η μείωση πολλών ειδών ζώων λόγω της παράνομης και ανεξέλεγκτης θήρας (όπως λευκής τίγρης, φάλαινας, δελφινιού).
- Διαφοροποίηση μεταξύ κυνηγών και οικολόγων.
- Κίνδυνος εξόντωσης των αδέσποτων ζώων ενόψει των Ολυμπιακών αγώνων, διότι η Ολυμπιακή Επιτροπή δε θέλει αδέσποτα, για την προστασία των αλλοδαπών φιλοξενούμενων.
- Οι ευαίσθητοι φιλόζωοι και οι φιλοζωϊκές εταιρίες και οργανώσεις αντιδρούν.

β. Προτάσεις

- Συνειδητοποίηση του προβλήματος.
- Ευαισθητοποίηση του κόσμου.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Κρατική μέριμνα για την φροντίδα των ζώων.
- Νομοθεσία αυστηρή για την προστασία των ζώων.
- Ίδρυση ασύλων για τα αδέσποτα με κρατική επιχορήγηση.
- Ποινές αυστηρές για όσους κακοποιούν ή σκοτώνουν ζώα.
- Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση από οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ.
- Ζωοφιλική αγωγή στα παιδιά. Ζώα στους παιδικούς σταθμούς για εξοικείωση των παιδιών.
- Νόμος και εφαρμογή του προς αποφυγήν εγκατάλειψης ζώων από ιδιοκτήτες.
- Αγορά ζώων από τους γονείς για τα παιδιά τους, όταν μόνο είναι σίγουροι ότι θα αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους απέναντί τους.
- Οργανωμένα κέντρα περίθαλψης ζώων στους δήμους.
- Προγράμματα εύρεσης ανάδοχων οικογενειών.
- Νομική προστασία των ιδιοκτητών ζώων από το κράτος.
- Οι ιδιοκτήτες να δηλώνουν τα ζώα στην αστυνομία.
- Λήψη μέτρων από τους ιδιοκτήτες (εμβολιασμός, στείρωση, ιατρική παρακολούθηση).
- Χρήση ηλεκτρονικής ταυτότητας (μητρώο, βεβαίωση κτηνιατρικής περίθαλψης, μικροτσιπ) για εντοπισμό των ζώων και των ιδιοκτητών τους.
- Ευθανασία όπου χρειάζεται.
- Νέες θέσεις για κτηνιάτρους. Κρατικά κτηνιατρεία.
- Σχολές εκπαιδευτών σκύλων για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Όχι στις σκυλομαχίες και κοκορομαχίες, σε ταυρομαχίες – ιπποδρομίες.
- Μέριμνα για τα υπό εξαφάνιση ζώα.
- Όχι στη μόδα που σκοτώνει ζώα.
- Καταπολέμηση αλόγιστου και παράνομου κυνηγιού.
- Κονδύλια και διευκολύνσεις στους κυνηγούς.
- Πρόσληψη περισσότερων δασοφυλάκων.
- Θέσπιση νόμου – απαγόρευσης εισόδου τσίρκων στην Ελλάδα.
- Να μη χρησιμοποιούμε τα ζώα σε πειράματα.
- Αγορά καλλυντικών που δεν έχουν παραχθεί ή δοκιμασθεί σε ζώα.
- Να μην γίνει αποδεκτή η πρόταση για ομαδική θανάτωση των αδέσποτων στην Αθήνα εν όψει της Ολυμπιάδας 2004.

